

MESERIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADOK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középpontos
sajnak hetilapja. — Az Ipartestület
Szövetsége, az aradi Iparos Ország, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Ip-
törmesterek Szövetsége hivatalos lap-
ja. Egyestülve a tünisóarai „Az Ipa-
ros”-sal és a „Fodrász Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

Nouile legiuri fiscale

Expunerea de motive a bugetului. — Majorări și scăderi de impozite. —
Impunerea societăților anonime.

Patenta fixă. — Taxele pe brevete. — Raporta- rea impunerilor.

Expunerea de motive a bugetului general al
Statului, pe anul 1936—1937, este aproape ter-
minată și va fi depusă în parlament, spre mij-
locul săptămânii viitoare, odată cu bugetele tu-
turor departamentelor.

Legea bugetară se va depune probabil chiar
astăzi, cel mai târziu Luni, 16 c.

CIFRA BUGETULUI

Cifra globală a bugetului, nu se poate pre-
ciza pentru moment, deoarece mai sunt de făcut
unele retusări. După toate probabilitățile însă, ea
va fi de aproximativ 21.700 milioane lei.

Să știe că cifra bugetului 1935—1936 a fost
de 20 mil. 688.836.000 lei.

În ce privește Fondul apărării naționale, a
cărui cifră este la bugetul în curs, de 2 miliarde
lei, va fi în bugetul viitor de oca. 2.600 milioane
lei.

CE CUPRINDE EXPUNEREA DE MOTIVE

Expunerea de motive a bugetului 1936—37,
redactată sub forma unui documentat studiu,
se prezintă ca o lucrare complexă a evoluției
economiei naționale și finanțelor publice, consti-
tuind un punct de reper pentru toți acei cari se
interesează de viața economică a statului nostru.

Este deajung să arătăm că numai pentru re-
gile autonome, casele speciale și direcțiile publi-
ce, expunerea de motive conține 80 de pagini,
cuprinzând nu numai istoricul flecări institu-
țiilor în parte, dar arătând și regimul lor juridic,
situația actuală a veniturilor și cheltuielilor, pre-
cum și șansele de dezvoltare.

SE VOR FACE NOUI INVESTIȚII PUBLICE

În concluziile expunerii de motive, după ce
se constată o importantă ameliorare financiară a
tuturor întreprinderilor comercializate ale statu-
lui, se preconizează admiterea investițiilor nece-
sare mării randamentului întreprinderilor co-
mercializate, investiții cari nu s'au putut face pâ-
nă acum, din cauză că nu se cunoaște situația
lor reală.

În cazul că se vor admite investițiile preco-
nizate de ministrul de finanțe, se presupune o
mărire cu câteva sute de milioane, a redevențelor
statului, dela toate întreprinderile comerciali-
zate.

LICHIDAREA CREAȚELOR ARI- ERATE

Pentru anul 1936—1937 vom avea un singur
buget, care va cuprinde și lichidarea creanțelor
din exercițiile închise, precum și capitolul spe-
cial la înzestrarea armatei.

Pentru lichidarea creanțelor arierate, din
din 1934—1935 va fi prevăzută la cheltuieli o su-
mă de 680 de milioane lei, iar pentru lichidarea
creanțelor din exercițiul 1935—1936, o sumă de
400 milioane lei.

Lichidarea se va face în numerar, din veni-
turile rezultate din încasarea debitelor și din cele
două exerciții respective.

La bugetul de venituri, pe anul 1936—1937,
ce va prevedea pe lângă veniturile normale, re-
zultate din încasarea impozitelor directe și indi-
recte ale statului — ca venituri extraordinare și
următoarele sume:

- 1) 400 milioane lei din concesionarea nouilor
terenuri petrolifere ale statului.
- 2) 250 milioane din plusul de redevență dela
C. M.

3) 550 milioane lei din exercițiile închise an-
terioare anului 1934.

4) 250 milioane lei din exercițiul 1934—
1935 și

5) 980 milioane lei din exercițiul 1935—36.

Din suma de 980 milioane lei ce se prevede
că se va încasa în contul exercițiului bugetar
1935—1936, o sumă de 400 milioane lei se va
trece, la 1 Aprilie 1936, ca sold bugetar, care va
servi la achitarea angajărilor și ordonanțelor
de salarii, pensii și materiale ce vor rămâne
neplătite, la Martie a. c.

NOUI LEGI FINANCIARE

Pe lângă proiectul de buget, ministrul de
finanțe a mai întocmit și o serie întreagă de pro-
iecte, pentru crearea de noi venituri necesare a-
limentării plusului de cheltuieli al bugetului, pen-
tru apărarea națională, precum și diferite altele
în legătură cu întocmirea și exetizarea bugetului
general al statului pe anul 1936—1937.

(Continuare în pagina 3.)

A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége vi-
lágviszonylatban való elismerést kíván a nem-
zetközi szövetkezeti mozgalomnak.

A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége kiáltványt intéz a világ összes népeihez

Negyven állam valamennyi szövetkezeti intézményét magában foglalja a Szövetkezetek
Nemzetközi Szövetsége, ami azt jelenti, hogy ennek az intézménynek százmillió tagja,
százmillió családfő azonosítja magát a kiáltvány emberbaráti szellemével.

A negyven állam gazdasági életét átszövő szövetkezeti mozgalom olyan néptömrölést létesített, amelynek alapjai éppen olyan szélesek, mint az emberiségé...

A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége a
világ összes népeihez intézett kiáltványában is-
merteti a szövetkezeti mozgalom alapelveit és
annak jelentőségét. Az egész világot behálózó
gazdasági krízis és egyéb politikai nehézségek
idején teszi ezt, mert meg van arról győződve,
hogy a mai világtól viszonyokból csak a szövetke-
zet támogatásával sikerül a kibontakozás.

A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége
40 állam szövetkezeti intézményeit tömöríti ma-
gába, melyek között a szövetkezetek minden
egyikét megtaláljuk. A tagjai sorában
lévő szövetkezetek taglétszáma a százmilliót
meghaladja s ha tekintetbe vesszük, hogy ezek
nagy része családfő, úgy képet alkothatunk ezen
világszervezet nagyságáról. A fogyasztóknak ez
a legnagyobb szervezete és egyúttal a világ né-
peinek leghatalmasabb gazdasági erőforrása és
szervezete, melynek célkitűzése a fogyasztók
megvédelme a kapitalista tömeggazdálkodás sok-
szoros kizsákmányoló törekvéseivel szemben.

Tekintettel ezekre a hatalmas tömegekre,
amelyek mind az „Egy mindenkiért és mindenki
egyért” elv alapján állnak és arra a hatalma-
sabb erőre, amelyet a művelődés és gazdasági
élet békés fejlődése érdekében képviselnek, a

Szövetség fontosnak tartotta célkitűzéseiket is-
mételten nyilvánosságra hozni és rámutatni azok-
ra a gazdasági erőkre, melyek a szövetkezetek
sajátos szervezetében rejlenek és főképp arra,
hogy a szövetkezeteknek joguk van az egyes ál-
lamokban ugyanazon elbánást kívánni, mint
amilyenben a többi gazdasági vállalkozások ré-
szesülnek.

A szövetkezeti mozgalom a következő há-
rom alapelven nyugszik:

I. Önkéntes és nyílt tagság, ami azt jelenti,
hogy a szövetkezeti tagság mindenki előtt nyit-
va áll, tekintet nélkül az illető színére, fajára,
vagy felfogására s mindenki szabadon határoz-
hasson, hogy a szövetkezet tagja kíván-e lenni
vagy sem.

II. Demokratikus igazgatás, mely korlátlan
önrendelkezési jogot és szabad fejlődést jelent,
mely kizárólag csak az állam törvényes rend-
kezésének van alávetve. Ezen rendelkezéseknek
mindenkire nézve egyformán kötelezőnek kell
lenniük és az összesség érdekében kell nyugod-
niuk. A demokratikus önkormányzat alapszámé-
je „a tagonkénti egy szavazat” elvében testesül
meg és a szövetkezeti alkotmány alapjait képezi.

III. Választási viszonyok, amelynek segít-

ségével a haszon elve a kereskedelemben és iparban kiküszöbölhető. Ha ezen elvet általánosítjuk és ha ezt úgy fogjuk fel, mint a szövetséget és a tagok között lebonyolított ügyleteket alkalmatlanságot fűlőseggel felosztást, akkor nemcsak a szövetségi gazdaság alapját találjuk meg, hanem azt a gyakorlati módszert is, amiben a szövetségi mozgalom eltér a tőkegazdálkodástól.

Eben a három pontban van lefektetve a szövetségi mozgalom egész világnézete. Ezeknek eredete visszanyúlik az uttörő Rochdale-i takasok (1844) elgondolásaihoz. A további alapelvek a tőkeamat szorosabb korlátozását írja elő. Kiserővel történik azáltal, hogy a javak szétosztásában igazságos árat érjünk el és a tőkenyeresség korlátozódik.

Ezen előadott alapelveken — amelyekhez a nemzetközi intézményeken kívül, a kötelekbe nem tartozó szövetségi intézmények is csatlakoztak — sikerült egy olyan nemzetközi szövetséget felépíteni, amely egy új gazdasági rendszer kiépítését lehetővé teszi. Ez az új gazdasági rendszer hivatva van pótolni a jelenlegi, nyereségen alapuló rendszert és újból egyensúlyba hozni a gazdasági életet.

Ha megvizsgáljuk a fentebb vázolt elveket és azoknak gyakorlati megvalósítását, a következő különbségeket találjuk a szövetségi és a kapitalista rendszer között.

I. A szövetséget az egyének nyeresége helyett az összesség szolgálatában áll. Tagjai között szoros kapcsolatot teremt és nemzetközi szervezete révén olyan eszköz birtokában van, amelynek segítségével az emberi szükségletek és rendelkezésre álló javak között az egyensúlyt helyreállíthatja.

II. Megszünteti a tőke uralkodó helyzetét a gazdasági életben és helyébe az emberek közöségét teszi, azok együttműködése és kölcsönös segítségének elve alapján.

III. Az eddig kiszolgáltatott, dolgozó fogyasztók számára a vásárlási visszatérítés révén közvetlen anyagi hasznot biztosít és azok függetlenségére felé megnyitja az utat.

IV. A mezőgazdasági termelőket a gépek bevezetésénél megvédi a kizsákmányolástól és lehetővé teszi terményeik értékesítését megfelelő áron, a fogyasztók kizsákmányolása nélkül.

V. Az összesség nagy részének — azok állására, személyére való tekintet nélkül — közvetlen életpénzt szerez.

VI. Megkönnyíti a munkanélküliség kérdésének, valamint a munkabérek problémájának megoldását és olyan általános munkafeltételek mellett, amelyek a rendes gazdasági keretek között nem volnának lehetségesek.

Számos országban új kormány és gazdasági rendszer lépett életbe, úgy hogy azt mondhatnánk, hogy a társadalmi rendszer forrongásban van és ez a forrongás különféle formában jelentkezik. A szövetségi mozgalom fejlődését sok helyütt kedvezőtlenül nézik és megkísérik — egyes magánérdekeltségek sürgetésére — azok fejlődését megakadályozni. Sőt egyes esetekben támadólag lépnek fel a szövetséget szabad és független működése ellen. Ezen támadások kivédésére felhívja a Szövetségek Nemzetközi Szövetsége az emberiség összességének, kormányzatoknak és minden igazságosan gondolkodóknak figyelmét, a megszervezett magángazdálkodásnak a szövetségi mozgalommal szemben megnyilvánult méltatlan és igazságtalan eljárására. A kapitalizmus nyíltan képviseli azt a lehetetlen álláspontot, hogy a magánkereskedelemnek „jóga érdekelt” vannak a népek kizsákmányolására, amely álláspont egyetlen országban sem egyeztethető össze az igazságosság és méltányosság elvével. A szövetsézők iparkodnak tömörülésük és kölcsönös segítségük révén a gazdasági élet terheit, vagyonát és jóváhagyását a fogyasztók összességének egyformán szétosztani.

A Szövetségek Nemzetközi Szövetsége a szövetségi mozgalom részére elismerést kíván. A 40 államra kiterjedő taghálózataival egy olyan néptömrővé létesített, melynek alapjai éppen olyan szélesek, mint az emberiség. A nemzetközi szövetség a különböző nemzeti szövetségi mozgalmak részére: 1. Egyenlő fejlődési szabadságot kíván építeni, mint amilyen a többi törvényesen engedélyezett gazdasági vállalkozások rendelkeznek. 2. Az állam törvényes védelmét az elvitathatatlan polgárjogok gyakorlása tekintetében. 3. Gazdasági jelentőségüknek és önrendelkezésüknek széles biztosítását mindentől, ahol állam- vagy tervgazdálkodás lett bevezetve.

A Szövetségek Nemzetközi Szövetsége abban a reményben intézi kiáltványát az egész világhoz, hogy mindazok, akik még a mozgalmon kívüli állanak, megismerjék az idealizmust, amely ezeket az elveket áthatja és megismerjék egyben ezeknek az elveknek igazságos gazdasági elgondolását is. Annak a meggyőződésnek ad kifejezést a szövetség, hogy a szövetségi élet fejlődésének, szabadságának és függetlenségének világvilágban való biztosítása érdekében kiadott kiáltványát az egész világon elismerik, nemcsak azért, mert a szövetségi mozgalom az emberiség túlnyomó nagy részének közvetlen előnyét jelent, hanem azért is, hogy lehetőséget nyújtson cselekvőképességének, mint a világgazdaság új rendezésének bizonyítására.

Látogatás a lipcsei mintavásár lakásberendezési termében.

Sima felületű butorok gyártására rendezkedett be a német butoripar

Végleg befellegzett a „sliccelt” szobáknak, mert a sima felületek dominálnak. — Hogyan alkalmazkodik a modern butoripar a modern építési stílushoz. — Pici szobák és pici butorok a lipcsei mintavásáron.

A német asztalosok és iparművészek nem vetik alá magukat a gyárak stílusdiktatúrájának

Március hó első öt napjában folyt le Lipcseben a nemzetközi mintavásár keretében az idei lipcsei butorvásár is, amely a németországi asztalosiparra nézve irányadó jelentőséggel bír és ez a jellege sok tekintetben érvényes az egész európai piacra is, mert nagy múltjánál fogva a lipcsei mintavásár nemzetközi jelentőségű. A lipcsei mintavásár butorkiállításán idén is bemutatva az újdonságokat és idén is ellenőrizhető volt, hogy a múlt esztendő óta milyen változások történtek a butorok színében és alakjában. Természetesen ez még csak a megmutatott irány, mert a vevők ízlésétől, intelligenciájától és az árak alacsony vagy magas voltától függ, hogy melyik butortípus, vagy melyik irányzat arat a piacon a legyőzeget.

A lipcsei butorvásár kiállított mintáiból megállapíthatjuk, hogy a modern butor alakilag bizonyos állandóság felé halad. Kiküszöbölődtek és lassan teljesen eltűntek az utóbbi évek túltengő furcsaságai. A kilengések, amelyek a butorok alakjában a feltűnést keresték, a sok görbe vonal, a butorok egyenes részének túlzott kidomborítása, a túlmottan szecessziós furnírozások, a különböző stílusok stiliszteritlen összeavarása és más izléstelenségek hovatovább teljesen eltűntek a piacra dobott butorokból. Kivételt csak a legolcsóbb butorok alkotnak, mert építőknek az a feltevéseik, hogy a kevésbé tehetséges osztály ragaszkodik a nem mindig ikléses díszítésekhez. Nem lehet tagadni, hogy itt is némi haladás észlelhető, mert egyszerű fenyőfából készült pácolt kivitelű hálósobákban is kerültek igen szép darabok kiállításra, bár ezek a butorok nagyon olcsók, a jó méretezés, anyagszerűség és kidolgozás dolgában feltűnést kellettek.

A lipcsei butorkiállítás mintái általában nyugodt felülettel bírnak. Az utóbbi évek virágos furcsaságaitól a vaskereskedők kongresszusát.

A vaskereskedők kongresszusát igen nagy érdeklődés előzi meg. A Sfatul Negustoresc központja körülvélt hirta fel vidéki tagozatait, hogy támogassák a cluji kongresszust és képviseltesék azon magukat. Mint ismeretes, a kongresszust eredetileg március 1-én akarták megtartani, de mivel a Sfatul központjának vezetői és parlamenti képviselői nem vehettek volna ezen részt, ezért elhalasztották a kongresszust egy olyan időpontra, amikor a Sfatul egész vezetősége megjelenhet azon és állást foglalhat a vaskereskedők mellett.

SZERENCSE.

Az ismert nagykereskedő neje öngyógyító polkollan szerencsés passzban van. Három hónappal ezelőtt briliáns gyűrűt talált, hat hétre rá igen szép gyöngysort, míg a napokban egy értékes karkötőt talált a színház előcsarnokában. Mikor a férjének nagy lelkesedéssel előferdítta, hogy milyen fantasztikus körülmények között érte őt az újabb szerencse, a férje egykedvűen csak annyit mondott: — Nagyon kérem magát, érje be az eddigi szerencséjével, mert ha legközelebb egy vadonatúj autót talál, — áldjunk!

lődésének, szabadságának és függetlenségének világvilágban való biztosítása érdekében kiadott kiáltványát az egész világon elismerik, nemcsak azért, mert a szövetségi mozgalom az emberiség túlnyomó nagy részének közvetlen előnyét jelent, hanem azért is, hogy lehetőséget nyújtson cselekvőképességének, mint a világgazdaság új rendezésének bizonyítására.

nirjai csaknem teljesen eltűntek és nem lehet látni tulságosan fényes butorokat sem, nemkülönben a faragás, intarzia és egyéb díszítések és díszvasalások is egyre mérsékeltebben kerülnek alkalmazásra.

A butoripar műszaki újdonságai közül egy ruhaszekrény érdemel említést, amelyben kihúzható és forgatható tükör nyer elhelyezést.

A műipari tárgyak külön épületben kerültek kiállításra, lényegesen kisebb számban, mint az előző években. Az eszteregályosok tányérokat, csészéket, lusztereket és dobozokat állítottak ki. Kovácsolt és trebelt butorvasalások, kézziszövősi butorszővetek és szőnyegek, valamint egyéb apró dísz tárgyak is kiállításra kerültek, melyek a lakásberendezési ipar körébe tartoznak, változatossá téve a kiállítást.

Nagyban emelte a kiállítás színvonalát az a tanulságos mintacsoportosítás, amely a fa anyag szerű felhasználását, a fa élettartamának meghosszabbítására szolgáló különböző konzerválási módszereket mutatta be. Ugyanígy került bemutatásra a kötött fának (Sperrholz) sokoldalú felhasználhatósága is. Tolóablakok, ajtók, padlózatborítások és különösen sok vasalási minta egészítették ki a kiállításnak ezt az osztályát.

Az új német építészeti stílus mindenben előcsúszra törekszik és így a szobaméretnek annyira összezsugorodtak, hogy az eddigi arányoknál kisebbre kellett szabni a butorokat. A szűkre méretezett modern szobában a mozgás így is majdnem lehetetlen. Több gyermekes családok csak felváltva tartózkodhatnak egy-egy szobában. Azt a benyomást kelti ez a kényeszerű takarékoskosságszülte stílus, mintha törpék részére készültek volna a szobák és butorok. Némely ilyen kiállított lakás butorberaktározó helyiség benyomását kelti és nem kényelmes családi házat. Ezeknek a családi telep házaknak építésével az a modern irányzat célja, hogy a bérkaszárnák helyettesítésére népszerűsítse a miniatűr magánházakat.

Levonva a végkövetkeztetést, megállapíthatjuk, hogy az úgynevezett sliccelt szobáknak végleg befellegzett, mert a sima felületek dominálnak. Előfordulnak ugyan oszlopok és kiképzett sarkok az új típusú butoron is, de ezek csak díszítő motívumok és nem szerkezeti követelmények. Valószínű, hogy a keret-szerkezeti butorok feltámadása nem is fog bekövetkezni, mert a nagy gyárak teljesen a sima felületű butorok gyártására rendezkedtek be és az eddig gyártott keményfa-butorok helyett most már a gyárilag készült panelek és sperrholz alkotják anyagát nemcsak a butoroknak, hanem a lakások ajtóinak is. Ezt az építkezési új stílust igazolja, amely kizárólag sima felületekkel dolgozik. A butornak természetesen alkalmazkodnia kell a lakáshoz.

A németországi kézműipar és műipar függetlenítette magát a mintavásár keretében szereplő butorgyárak tömegcikkeinek sokszor egyhangú stílusától. A kis cégek, amelyek rendelésre dolgoznak, a megrendelő egyéni ízléséhez alkalmazkodva nem ragaszkodnak a sima felületekhez és szabadon használják forma és díszítés tekintetében a régebbi stílusjegyeket. Érthető, hogy összehasonlíthatatlanul magasabb színvonalon állanak ezek a butorok, mint a nagy gyárak tömegcikkei.

(Continuare dela pagina 1.)

**DREPTUL DE APEL ŞI REPOR-
TAREA IMPUNERILOR**

În acest sens ministerul de finanţe a întocmit un prim proiect de lege, privitor la impuneri pe 1935—1936. Proiectul de lege cuprinde 3 articole, cari precizează felul cum vor fi făcute impuneri. Proiectul precizează că impuneri rămase definitive din 1935 se reportează şi în 1936. Excepţie fac numai societăţile anonime, care vor fi chemate şi anul acesta în faţa instanţelor obişnuite. Contra reportării impunerii, atât fiscul cât şi contribuabilii au drept de apel. Apelul însă nu va fi luat în cercetare, decât dacă veniturile au crescut sau au scăzut cu cel puţin 25 la sută.

**SITUAȚIA SOCIETĂȚILOR ANO-
NIME**

Impunerile societăților anonime nu vor fi reportate, proiectul de lege precizează că toate societățile pe acțiuni și asimilantele lor, vor fi din nou impuse pe baza bilanțului încheiat. Art. 39 din legea contribuțiilor directe, care precizează felul cum se fac aceste impuneri, va fi modificat. Conform acestui articol, societățile anonime, chiar dacă nu prezintă în bilanț pierderi, sau nu arată beneficii, sunt impuse la un coeficient de 1 la sută asupra capitalului. Acest coeficient va fi — prin modificarea art. 39 — majorat, după cum urmează:

La capitalul de maximum 5 milioane lei, el va fi de 5 la sută, între 5 și 10 milioane capital, el va fi de 5 la sută la primele 5 milioane și 4 la sută la restul lor, iar peste 10 milioane coeficientul va fi de 3 la sută.

Un alt proiect de lege prevede modificarea legii timbrului.

Deasemenea se modifică și legea spectacolelor, reducându-se taxele — dela 22 la sută, la 16 la sută.

**MAJORAREA TAXELOR DE CON-
SUMAȚIE**

Un alt proiect de lege, întocmit de ministerul de finanțe, este acela privitor la majorarea și extinderea taxelor de consumație și la alte articole de mare consum. Proiectul prevede un spor de 400 milioane din taxele de consumație pe următoarele articole de mare consum: tabla de fier și zinc, firele de lână, articolele și aparatele fotografice.

**GENERALIZAREA PATENTEI
FIXE**

Problema generalizării patentei fixe este în studiu și va fi legiferată. Dacă nu va cuprinde deocamdată întregul comerț, ea se va extinde cu siguranță până la cei cu un venit de 300 mii lei anual și pe un termen de 5 ani.

Comercianții cari au o scădere de venituri mai mari de 20 la sută, au drept să facă apel.

În ce privește pe cei cărora li se sfârșeste termenul în 1936, impunerea lor va rămâne valabilă încă un an, cu dreptul — ca și ceilalți contribuabili — la apel.

TAXELE PE BREVETE

În privința înlocuirii actualelor taxe pe brevete, cu o taxă de debitare la locul de producție, ministerul de finanțe, este de părere ca această chestiune să se rezolve mai târziu. Aceasta, întrucât în fața actuală de legiferare a regimului viticol, când se intenționează să se scadă și taxa Fondului comunal, nu se poate veni cu o nouă taxă de debitare la locul de producție, chiar dacă se specifică că această taxă va fi plătită de sumpător.

Totuși, ministerul de finanțe studiază o modalitate de așezare mai echitabilă a actualelor taxe pe brevete, întrucât felul cum sunt impuse până în prezent — la valoarea locativă — este defectuos.

Acestea ar fi proiectele de legi financiare, pe care ministerul de finanțe le-a pregătit până acum, proiecte cari vor fi aduse în discuția Parlamentului, odată cu bugetul general al statului — chiar în actuala sesiune.

ZENEI SIKER.

— Ugy-e Mari, a szemközt levő házban az a fiatalember hallja, hogy zongorázom?

— Biztos, kisasszony. Éppen most osukta be az ablakot.

Kéményseprők egymás ellen...

Különös memorandum, amelyben fantasztikus indokolással követelik a többségi kéményseprők az egész ország kéményseprőiparának nacionalizálását.

**Mit tartalmaz a memorandum függeléke,
amely vádiratnak is beillik**

A Natiunea Română című liberális lap egyik napokban megjelent száma memorandumot közöl, amelyet román kéményseprők intéztek illetékes kormánykörökhez. A furcsa memorandumnak az a célja, hogy az illetékesek fessék meg állásaiktól a kisebbségi kéményseprőket, mert azok „valóságos kémszervezetet alkotnak az országban.”

A lap csak a függelékét közli a fantasztikus memorandumnak, így mi sem tehetünk mást, minthogy a memorandum leközölt részének alább hű magyar fordítását adjuk.

**„A KÉMÉNYSEPRŐ-PÓKOK BE-
HALOZZAK AZ EGÉSZ ORSZÁ-
GOT...”**

„Mint ahogy emlékiratunkban bebizonyítottuk, Ardealban, Banatban és Bucovinában a kéményseprés kerületenkint történik és azt egy kerületi kéményseprőmester végzi. Az összes ardeali, banati és bucovinai községek kivétel nélkül ezekhez a kerületekhez tartoznak olyképpen, hogy a kéményseprőmesterek működése, mint egy pók fonja be az egész ország rész területét. A kémények tisztítása havonta egyszer, az iparvállalatoknál havonta kétszer kötelező.”

„Ennek a rövid technical és szervezeti természetű bevezetésnek befejezése után, leszögezve, hogy mint emlékiratunkban azt már bejelentettük, ezt az ipart a kisebbségek végzik, ki kell hangsúlyoznunk azt a katasztrófát, amely ebből a tényből következik.”

MIT LÁTHAT A KÉMÉNYSEPRŐ?

A kisebbségi kéményseprőmesterek és segédek, akiknek határon túli rokonai vannak, iparuk gyakorlása közben behatolnak az összes lakosok házaiba, az összes lakások padlásaiába, sőt egyes esetekben még a pincékbe is. Látják a lakosság helyzetét, minden erőforrását, vagyonát és tartalékait. Hallanak mindent, amit az emberek házaikban beszélnek, hónapról-hónapra tisztában vannak a lakosság hangulatával és a vagyonukban történő minden változással. Látnak mindent és hallanak mindent, harmincnapos időközökben. Kétségtelenül jobban vannak informálva, mint minden hivatalos szerv, mert meg van a lehetőségük, hogy mindent közvetlenül és a helyszínen jegyezzenek fel. Munkálataik során bejárják az összes országutakat, utakat, mezőket, áthaladnak az összes hidakon, a vasutvonalak mellett, tartományról-tartományra.

És ezalatt mindent látnak és mindent hallanak.

Észre vehetnek minden intézkedést úgy a hadseregben, akár a CFR-nél, meglátnak minden munkát, átalakítást, vagy anyagváltozást, tartalékraktárakat és azokat a helyeket is, ahol ezeket az anyagokat leraktározták.

„BARHOVA BEHATOLHATNAK...”

Behatolnak az összes állomásokra, államvasúti műhelyekbe, kaszárnyákba és az ehhez tartozó épületekbe, a magángyárakba, azoknak raktáraiba, pincéibe és padlásaiába, az általaftól kezdve egészen a tetőzetig. Észlelhetik az utak és az államvasutak forgalmának méretét, a közlekedési eszközöket, a szállítmányok természetét. Mindezeket az állomásokon is. Láthatják az összes gépe-

DISZITÓ JELZŐ.

Egyik vidéki bank roszmájú cégjegyzőjét elnevezték biciklistának. Lefelé tapos, felfelé görnyed.

GYERE A KEBLEMRE...

Pinty és Ponty egy zálogház előtt találkoznak. Pinty ép a zálogházból jön kifelé, Ponty meg oda készül bemenni.

— Szervusz, Pinty, — mondja Ponty, — mit csinálz te itt?

— A bátyámat voltam meglátogatni, — feleli fülig elvörösödve Pinty — a pénztárnok tudnillik a testvérem. Hát te mit keresel itt?

— Ugyanazt, gyere a keblemre, hiszen mi akkor édes testvérek vagyunk.

ket územben, minőségüket, tartalékanyagukat és hiányukat. Láthatják a szállítmányok irányítását, az elkészítés folyamatát minden részletében, mert szabad bemenetelük van a pékségekbe és malmokba is. A félig kész, vagy elkészített termékek, nyersanyagok szállítását, a szállítások irányítását a műhelyekből, üzemekből és gyárakból, megállapíthatják a termelés kapacitását, a szállítási módját, a felhasznált anyagot minőségét, eredetét, a gyártott anyagokat, minőségüket és mennyiségüket, elosztásuknak módját és irányát.

Az alkalmazottak számát és a közöttük uralkodó szellemet.

Ezeket az észrevételeket meg tudják tenni az összes kategóriájú üzemekben, műhelyekben és gyárakban, valamint malmokban és meg tudják jelölni még azt is, hogy milyen gépeket használnak a termelésre.

Nem is lehet elképzelni ideálisabb szervezetet, mely bármelyik pillanatban az ország elleneségeinek információs hálózatába lenne kapcsolható.

Ezt a szervezetet az osztrák-magyar monarchiától vettük el, fentartottuk anélkül, hogy behatoljunk annak fontosságába és anélkül, hogy átszerveztük volna Románia és a román nemzet érdekeinek megfelelően, ami a felelős tényezők feladata lett volna.

Kérjük, hogy ez az elviselhetetlen helyzet az állam biztonságának érdekében azonnal szüntessék meg, hogy alkalmazzák szövezerint a törvény 78. paragrafusát és a kerületi kéményseprést a közigazgatási törvény 113. paragrafusa alapján szervezzék át a román elemekkel.

**A KÉMÉNYSEPRŐ, A HÁBORÚ
ÉS A BEKE.**

Mint ahogy minden ország elfogadta és megvalósítja a felfegyverzett nemzet elvét, mivel a háborúra már bekezdőben készülünk elő, az összes pénzügyi, anyagi, élelmezési, ipari forrásokat felhasználják, az utakat, vasutakat, szállítást és ipari beruházásokat a nemzeti védelem szempontjából szervezik át, de még inkább is felkészül a nemzet erre a célkitűzésre. Nem hagyhatjuk ezt a kéményseprési hivatalt a kisebbségek kezében, akik a volt impérium rendszerének pioníerei, sem békében, sem pedig háborúban.

Azonnali sürgős beavatkozásra van szükség, hogy az összes kerületi kéményseprőmestereket kiemeljék hivatalaikkól és hogy a kéményseprés, mint községi hivatal, mindenütt megszervezzék.

Ilyenformán megszüntetünk egy igazságtalanságot a romániasággal és egy előnyüket nyújtó rendszert a kisebbségekkel szemben.

Ilyenképpen románokat is el fogunk tudni helyezni ebben a mesterségben.

Igy lehet kiküszöbölni azonnali hatállyal, hogy a kisebbségi kéményseprők ne kövessenek el olyan cselekedeteket, amelyek sértik az állambiztonság érdekeit és elveszik azt a lehetőségüket, hogy a román elem és a nemzeti védelem ellen léphessenek fel. A jelenlegi helyzetet a legideálisabban használható ki a román állam biztonsága ellen.

Ideális információs szervezetet tartunk fenn román pénzen Romániában, az ellenség szolgálatában és Románia ellen. Nem szabad a kezükben hagyni az országot sem békében, sem háborúban.

Ha mindenáron kémeiket akarunk, akkor a mi pénzünkön azok a mieink legyenek és az állambiztonság, nem pedig az ellenség szolgálatában.

Eddig tart a különös memorandum. Tagadhatatlan, hogy aki szövögette, nem közönséges képű erővel felruházott ember lehet. Ennek ellenére sem ambicionáljuk, hogy a memorandum után kommentárt függesszünk. Beérjük annyival, hogy aki ezt az emlékiratot megírta, nemcsak a fantázia iránt bírt kivételes tehetséggel, hanem az emberi gonoszság iránt is.

Jogesetek a kisipar köréből

Akkor is a munkabíróság elé tartozik a munkaviszonyból eredő peres eljárás, hogyha a kereset jogcíme polgári vétségen alapszik.

A legfelsőbb semmitőszék III. 705—1935. számú elvi döntvénye.

Constantin Chirica, a Societatea Româna de Asigurarea S.A.R. cég alkalmazottja pert indított munkaadója ellen az ilfovi törvényszéknél 1.800.000 lei kártérítési összeg erejéig. Felperes azzal indokolta meg a per benyújtását, hogy a társaság vezetősége ellenséges magatartást tanúsított vele szemben és személyéről rossz információkat adott a felmondás után. A róla adott rossz információk miatt nem tudott elhelyezkedni, a társaságnál levő életbiztosítását is felmondották, sőt, hogy a kára még nagyobb legyen, azt a kölcsönt is felmondották, amelyet ingatlanvásárlás céljaira a vállalatától kapott és így a tervezett ingatlanvétel is meghiúsult.

Az alperes biztosító társaság tanukihallgatást kért, de felperes azzal az indoklással, hogy a keresetben olyan cselekményekről van szó, amelyek polgári vétségeknek minősíthetők, kérte az ügynek a munkabírósághoz való áttételét, miután a törvény 9-ik szakasza szerint a polgári vétségek közül eredő kötelezettségek, amelyeknek alapja a munkaviszonyban foglaltatik, a munkabíróság elé tartozik.

A társaság arra való hivatkozással, hogy a felek az ügyben már a bizonyítás iránt is indítványt tettek, a pernek rendes bíróság előtt való lefolytatását kérte.

A törvényszék az ügyet a munkabírósághoz tette át, ami ellen a biztosító társaság felfolyarodással élt s így az ügy felsőfokon a legfőbb semmitőszék elé került.

Az ügyben hozott elvi döntvényében kimondta a legfelsőbb semmitőszék, hogy polgári vétségek közül származó és munkaszerződésekkel kapcsolatos kérdések, amelyek ilyen természetű vétségek közül származó kötelezettségek közül erednek, a munkabíróságról szóló törvény 9-ik szakasza értelmében a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartoznak. Helyesen járt el tehát a törvényszék, amikor felperes kérelmének adott helyt és az iratokat ide tette át, miután maga is a tény, hogy a felek a bizonyítás felvétele iránt indítványt tettek, nem változtatja meg jogi helyzetet és így a törvényszék helyesen járt el, amikor érdemben nem határozva, a törvény rendelkezése szerint a munkaügyi bírósághoz tette át az iratokat.

Öngyilkossá lett tagjai kedvezményezettjeknek nem utalja ki a temetési költségeket a betegsegélyző.

A társadalombiztosító központi felelősségi bizottságának 3099—1934. számú elvi döntvénye.

Varga Mihály munkás, a betegsegélyző tagja rákban szenvedett és 1932. évi december 15-től a következő év március 19-ig rendszeresen megkapta a betegsegélyt annál járó betegpénzt és az orvosi kezelést. A szerencsétlen biztosított azonban nem bírta a borzalmas betegséggel járó szenvedéseket és öngyilkosságot követett el. Az elhunyt Varga Ferenc nevű örököse ekkor, mint a biztosított személy kedvezményezettje, a temetési költség kiutalását kérte.

A kérelmet a társadalombiztosító elsőfokú bizottsága elutasította és ugyanez történt az ügyben a másodfokú bizottság előtt is, mert a felelősségi bizottság helyben hagyta az elutasító döntést.

A törvény értelmében temetkezési segélyre csak akkor állapítható meg a jogosultság, ha a biztosított betegség következtében halt el és az utolsó két évben pontosan fizette az illetéket. Jelen jogesetben szereplő biztosított azonban nem a betegség következtében halt meg, hanem saját tévedése, öngyilkossága folytán és így a törvény feltételei szerint a kedvezményezettnek nincs joga temetkezési segélyre.

Közl: KELE SANDOR dr.

Hogyan hozta összhangba kiadásait és jövedelmeit a franciaországi betegsegélyző?

Egy fővárosi lap szenzációs adatai arról, milyen óriási a különbség a francia betegsegélyző és a mi társadalombiztosítónk ügykezelése között. — Négy millió biztosított mellett 820 hivatalnok van ott és 800.000 biztosított mellett 6000 tisztviselő van nálunk.

Le kell szállítani a betegsegélyezés javára az adminisztrációs költségeket

A Prezentul írja:

A Betegsegélyző Pénztár mára 27-re hívta össze rendes évi közgyűlését, hogy az intézmény 1936-ik évi április 1-től 1937-ik évi március 31-ig terjedő költségvetését megszavaztassa.

A közgyűlésen részt vesznek az országban levő 32 betegsegélyzőpénztár reprezentánsai, minden szakmából külön kiküldöttel: nagyiparos és nagykereskedő munkaadók, kisipari és kézműipari munkaadók, ipari munkások és az ipari és kereskedelmi alkalmazottak (kereskedelmi és banktisztviselők). Ezekon a kiküldötteken kívül részt vesznek még a fontosabb szakmai szervezetek elnökei és képviselői is.

Mint hogy a betegsegélyzőpénztár költségvetése majdnem eléri az egymilliórd lejt, — belefoglalva a tanoncotthonok költségvetését és az építkezéseket is, — magától értetődik, hogy ez a társadalmi intézmény rendkívül fontossága. Az új költségvetéstől függ azonban egyuttal több fontos probléma megoldása is, amelyek szoros összefüggésben vannak a betegsegélyzőpénztárak működésével.

Az 1934—35-ik évi költségvetés meglepő aránytalanságot mutat az orvosi kezelés költségeire és pénzbeli segélyekre adott összegek és az adminisztrációs és orvosi kar részére előírt összeg között.

Igy például: I. Előírányostak a biztosítottak orvosi kezelésének költségeire és pénzbeli segélyekre 134.342.000 lejt, vagyis 37,5 százalékot. II. Az orvosi kar fizetésére 83.121.631 lejt, vagyis 22,2 százalékot. III. Míg az adminisztrációs személyzet fizetésére, anyagokra és különböző más kiadásokra 150.166.809 lejt, azaz 40,3 százalékot.

Meg kell jegyeznünk, hogyha tekintetbe vesszük a kórházba utalásokat is, amíg a betegsegélyezésre 59,7 százalékot irányoztak elő, az intézmény adminisztrációs költségeire 40,3 százalék lett előírányozva. Ez az arány semmiesetre sem felelhet meg. Feltétlenül le kell szállítani

Házastársnak közszerszeménye mentes az örökösödési taxák alól.

A központi bélyegügyi bizottság a következő döntést hozta:

Közszerszeménynek tekintendő minden olyan ingó és ingatlan vagyon, amelyet a házasság folyama alatt a házastársak szerettek. Valamely kereskedelmi vagy ipari foglalkozás gyakorlásából származó vagyon szintén közszerszeményi vagyonnak tekintendő és ennél fogva az elhunyt házastársról maradt hagyaték kizárásával a közszerszeményeknek és a felerésze mindenféle örökösödési taxa alól mentes.

HIGIÉRIA.

Tarhonya a gőzfürdőbe megy és a pénztárnál így szól:

— Kérek egy kétszemélyes kádfürdőt.

A pénztárosnő:

— Ki a másik?

— A feleségem.

A pénztárosnő kint a pénztárfulka ablakán, szemel a nőt keresik.

— Mi az, — fortyan fel Tarhonya, — talán nem hiszi, hogy a feleségem?

— Dehogynem, — mondja a pénztárosnő — csak azon esoddlkosom, hogy öngyilkos ennyira szereti a tisztaságot; ma már harmadszor fürdik.

Erdekes megállapítások központi betegsegélyző pénztárunk idei közgyűlése elől

a betegsegélyezés javára tehát az adminisztrációs költségeket.

Franciaország ebben a tekintetben a legkezebb példával szolgál.

A betegsegélyezés reformja Franciaországban elsősorban az adminisztrációs apparátust egyszerűsítette le. Megszüntették a megyei kirendeltségeket és helyükbe tartományi pénztárakat állítottak fel. Az első lépés megtakarítások eszközölésére a személyzet számának leszállítása volt. Megszüntették Franciaországban a nyugtakönyvecsekkel és bélyegekkel való tagdíjfizetést és postautalványon való befizetéssel helyettesítették. Ezzel elérték, hogy rengeteg megbízottat és inkasszánt nélkülözhettek.

A régi törvény értelmében a francia betegsegélyzőben 86 igazgató volt, maradt 15. Volt 178 osztályfőnök, maradt 118. Ezerháromszázharminc tisztviselő közül maradt 820. Tehát négy millió biztosított mellett nyolcszázhusz hivatalnok. Ezzel szemben

nálunk 6.000 hivatalnokot alkalmaznak 800 ezer biztosítottnál

A költségvetés elegendő pénzt kell, hogy a betegsegélyezés részére biztosítson, hogy a sokat vitatott gyógyszerári szolgáltatást is reorganizálni lehessen.

Ugyancsak határozni kell a közgyűlésnek arról is, hogy meg lehet-e váltogatni a betegsegélyző pénztárnak juttatott 40 százalékos és a központi pénztárnak juttatott 60 százalékos arányt is. A bucarestii betegsegélyző pénztár például következőleg állította össze költségvetését: 7 százalékos segélyezési alapra, 6 százalékos rendes tartalékalapra, a megmaradt összegből 53 százalékot a pénztár szükségleteinek fedezésére és csak 47 százalékot irányozott elő a központi pénztár részére.

A közgyűlés lefolytatása után a kérdésre újból vizsgatárunk majd és ismertetni fogjuk a hozott határozatokat, amikor közelebbről is foglalkozni fogunk a kérdéssel úgy a biztosítottak, mint a teherviselés szempontjából.

VERLÄSSLICH.

„Was für ein Mensch ist der Graf? Kann man ihm etwas im Vertrauen sagen, ohne dass er zu allen Leuten davon spricht?“

„Unbedingt! Ich habe ihm vor zwei Monaten swansig Schilling geborgt und er hat bis heute noch kein Wort davon gesprochen.“

Nem vehet részt a kincstár képviselője az adófelelősségi határozatának meghozatalánál.

Nagyon fontos a pénzügyminisztérium egyik legújabb rendeletének az a szakasza, amely megtiltja, hogy az adófelelősségi tárgyalásokon jelenlevő kincstári közeg a nyilvános tárgyalás befejezése után részt vegyen az adóbizottság határozathozatali tanácskozásában. Ezt a sérelmet a bucarestii kereskedelmi kamara panaszkolta fel, amely előadta, hogy a kincstár képviselői igen sok esetben valósággal terrorizálták a felelősségi bizottság tagjait és így erőszakolták ki az adófizető rovására a végzéseket.

Tekintettel arra, hogy ebben a vonatkozásban a minisztérium máshonnan is kapott panaszokat, a rendelet kimondja, hogy amikor a felelősségi bizottság döntéseit zárt tárgyaláson hozza meg, ezen a tárgyaláson a kincstár képviselője nem lehet jelen.

Meghalt Patou, a divatkirály

Jean Patou, a divathírdő 49 éves korában Párisban szívizvérési betegségben meghalt.

A haláláról szóló hír szétfutott az egész világon és talán nincsen asszony Páristól Honoluluig, aki ne érezné egyforma megrendüléssel, hogy most valami igaz veszteség érte mindnyájukat. Mert Jean Patou a világ minden asszonya számára dolgozott, azok számára is, akiknek nem volt pénzük arra, hogy tőle öltözködjének. A modelljei szaladtak szét az egész világon és nagysikerű szindarabokat nem utánaznak le úgy a kisalkaliberű élelmes darabgyárosok, ahogyan egy-egy Patou-modellt leutánoztak még a külvárosokban is, persze már akkor, amikor az Párisban régen kiment a divatból.

A divat trónjáról lelépett az az ember, aki a világ elsőkelő asszonyait öltöztette — perze a férfiak pénzén.

A karrierje tipikusan a kisember feltörő pályafutása volt. Mert selyemből, csipkéből és bársonyból voltak víziói a kis modellrajzolónak, aki huszéves korában tizedmagával dolgozott egy másodrangú divatszalon rajzoló-műtermében. De fanatikus volt az öltözködésnek és ez a fanatizmus tüzelte, hajította odáig, amíg a saját divatszalonjában — őt nem sokára divatpalotájában — diktátora lett a gazdag asszonyok öltözködésének. Konstantinápolyból San Franciscóig azt nézték az asszonyok izgatottan, minden szezon kezdetén, hogy mit diktál Patou és filmstárok, newyorki milliomosasszonyok egyformán csak azt tartották az öltözködésben tökéletesnek, ami Patou keze alól került ki.

A női divat történetében korszakot jelentett. Az életmódja pedig? A kis divatrajzolónól lett Patou ott volt Auteuil minden löversenyén és a szenvedélyes kártyacsatákban is igen gyakran játszott a vesztes szerepét. Hol Cannes kaszinójában, hol pedig egyéb divatos fürdőhelyek kártyaszalonjaiban. Százszáz veszteségei voltak a játékokban és tízszer százszáz nyereségei divatpalotájában. Aztán volt úgy is, hogy megfordítva történt. De azért változatlanul az ő nevének maradt meg az aranycsengése a divat birodalmában.

A divat királya halt meg. És a világ asszonyain átcsalad egy pillanatra a veszteség érzése, mert Patou volt az, aki hozzásegítette őket ahhoz, hogy szépek legyenek. És melyik asszony ne akarná ezt?

MEGSPÓROLTA.

Kohn temetésén azt mondja Grün:

— Szegény ember, csak pár napja, hogy meg-nőszült.

— Nebich, — várja rá Gelb — legalább nem szenvedett sokat.

„A lej megszallárdult és mégis“ : : :

As Universul írja:

A lei árfolyama megszallárdult az utóbbi időben, nem romlik tovább az árfolyam. Ezalatt azonban az árak tovább hullámoznak és a drágaság tovább tart minden vonalon. Ez a tisztviselő és nyugdíjas osztályt sújtja elsősorban. Ez a körülmény kedvezőtlenül hat a nemzetgazdaságra, mert a jövedelmek csökkenése és a drágaság emelkedése zavart okoz. Az volna tehát a kötelesség, hogy véget vessenek a nyugtalanságnak különböző rendszabályokkal. Mégis ellenkező irányban fejti ki munkájukat. Csak néhány esetet említünk: 12 százalékos új taksát róttak a behozatalra, 38 százalékos felárat írtak elő a behozott áruk kifizetésére szükséges idegen valuták kiutalására, emelték a „cifra de afacerit“ és a vámtételeket több árra vonatkozólag. Megdrágultak a monopolkékek, a vasúti tarifa, az utlevél és számos új taksát vezettek be a nagyvárosokban. — Alig volt olyan törvény, mely valami új taksát ne jelentett volna. Így az állam maga követ el drágítást, midőn képtelen emelni a fizetéseket. — Minden a helytelen gazdasági és pénzügyi politika következménye.

AUTOSTEUER.

Gekritzel am Plakat eines Steueramtes, vor dem Schalter für Autosteuer:

— Horch, Wandlerer, geh nicht Ford, sondern kühle deine Steuer

Módosítják Clujon az ipartestület alapszabályzatát:

Clujon az ipartestületi tisztikart nem a közgyűlés, hanem a választmány fogja választani

„Őszinte és becsületes együttműködést akarnak a többségi iparosok a kisebbségekkel“

„Nem szándékos jegyzőkönyvhamisítás történt Clujon, hanem csak „tévedésről“ van szó ...“

Vasárnap délelőtt 10 órakor a cluji ipartestület Farcaş Andrei elnöke alatt a testület székében közgyűlést tartott. A közgyűlés kevés érdeklődés mellett, de békés mederben folyt le. A felszólaló többségi tagok kivétel nélkül azt hangsúlyozták, hogy békés egyetértésben akarnak dolgozni a kisebbségi iparosokkal, mert csak vállalt és közös munkában lehet a kisiparosok helyzetét előbbre vinni.

Farcaş Andrei elnöki megnyitója után Drasoveanu Petre alelnök válaszolt azokra az állításokra, melyek azzal vádolták meg az ipartestület elnökségét, hogy

meghamisították a legutóbb lefolyt iparoskongresszus határozatát.

Ez az állítás valótlán — mondotta — mert csak félreértésről van szó.

Az elnöki bejelentés után az előjáróság múlt évi működéséről szóló jelentés tárgyalására került sor. A jelentéshez többen hozzászóltak, köztük Halászi iparosmester is, aki azt kifogásolta, hogy az előjáróság az adóbehajtások szigorúsága ellen illetékes helyen nem emelt szót.

Kérte az elnökséget, hogy a jövőben fordítson több gondot erre, mert az adóbehajtó közegek a törvény rendelkezésének ellenére szabálytalanságokat követnek el.

A számvizsgálóbizottság jelentése után a költségvetésről tárgyalásra került sor. Blaga Romulus kifogásolta, hogy a költségvetés végösszege százszáz lejjel emelték, ugyanakkor pedig a tisztviselők fizetése a régi maradt. Kifogásolta a jogtanácsos tiszteletdíjának felemelését. Seredan

ipartestületi titkár és Cupanescu dr. jogtanácsos felszólalása után a közgyűlés a költségvetést és a számszámadást elfogadta.

Ezután került sor a tárgysorozat legfontosabb pontjára, az alapszabályok módosításának tárgyalására. Mielőtt tárgyalásra került volna a sor, Farcaş Andrei elnök emelt hangon jelentette be, hogy

őszinte és becsületes együttműködést akar a többség a kisebbségekkel. Az eddigi nézeteltéréseknek mindig az elnök személye volt az oka. Ki akarják küszöbözni ezt az ütközőpontot és ezért az alapszabályokat úgy akarják módosítani, hogy az elnököt és a tisztikart ne a közgyűlés, hanem a közgyűlés által választott előjáróság válassza meg.

Anca Titus dr. iparhatósági biztos felvilágosításul előadta, hogy az alapszabályoknak ilyen természetű módosítását még annak idején a magyar kereskedelmi miniszter rendelte el és ez semmi rejtett célt nem szolgál. Hasonló értelemben szólalt fel Drasoveanu alelnök, David, Király és Horváth előjárósági tagok, akik az alapszabálymódosításnak rendkívüli közgyűlés elé való utalását kérték. A többség az indítványt elvetette és az alapszabálymódosítást elfogadták.

A közgyűlés végén alelnökké Balázs Antalt, számvizsgálóvá Vescan Teofil, előjárósági tagokká Pop Ioant, Borgovan Romulust, Salagean Dumitru, Suciu Simiont, Simon Grigoriát, Dragan Iuliu, Cseke Bélát, Rosenfeld Mihályt, Lusztig Tibort, Pop Bélát, Kis Kálmánt és Láposy Ferencet választották meg.

A timisoarai ipartestület előjárósága tiltakozik Nistor miniszter ipartörvénytervezetének sérelmes intézkedései ellen

Táviratban kérték fel Samuil szenátort, hogy a timisoarai tiltakozást olvassa fel a parlamentben.

Kézműipari kamarát az ipartestület helyett ...

A timisoarai ipartestület napokban tartott előjárósági ülésén foglalkozott az új ipartörvénytervezettel is. Az ülésen a város házában elfoglalt Olariu Petre elnök távollétében Petrovici Petre elnökölt.

Az ipartestület elhatározta, hogy a Nistor-féle újabb tervezetet is határozott formában visszautasítja. A visszautasítás indokait táviratilag közölte Samuil szenátorral, a kisiparosok országos szövetségének elnökével és kérték, hogy ezt a határozatot a parlamentben is olvassa fel.

Az ipartestület leszögezi, hogy a munkaügyi minisztérium elsősorban a munkások, nem pedig a munkaadók ügyeinek intézésére hivatott. Kívánják, hogy a törvény megalkotásánál vegyék figyelembe az ipartügyi és kereskedelmi minisztérium által az illetékes ipari szervezetek bevonásával előkészített javaslatot, amely a külön kézműipari kamarák létesítése mellett foglal állást.

A munkaügyi minisztérium másik törvénytervezete — állapította meg a timisoarai ipartestület előjárósági ülése, — kimondja az ipartestületek feloszlását és azok hatáskörét a munkakamarák ipari szakosztályaira bizza. Az ipartestületek feloszlását nagyon az ipartügyi és keres-

kedelmi minisztérium által kidolgozott tervezet is kimondja, azonban lehetővé teszi a kézműipari kamarák létrejöttét. Ennek a javaslatnak az értelmében ugyanis az ipartestületek a kereskedelmi és iparkamarák fiókjává alakulnak át. Mindazonáltal a helyeken, ahol legalább ötven iparosmester van, megalakulhat a kamara fiókja. Ennek a rendelkezésnek a fontossága abban rejlik, hogy az iparosok önmaguk intézhetik ügyeiket. Ezek a kamarai fiókok az iparosok lakóhelyén vannak.

A Nistor munkaügyi miniszter által kidolgozott törvénytervezet — állapította meg a timisoarai ülése, — szintén foglalkozik az iparosok képzésével nyelvviszágájával. Az iparosok képzésével vizsgájukat szakmai kérdésekről saját anyanyelvükön tehetik le, ellenben románul kötelesek vizsgázni román nyelvtanból és történelemből. Így tehát a nyelvvizsgák rendszerét megváltoztatják ipari téren is. A timisoarai ipartestület előjárósága azon a véleményen van, hogy az iparosnál elsősorban a szakmai tudás a fontos. Tiltakoznak az ellen, hogy a szakvizsgát a román nyelvvizsga előzze meg és ennek eredményétől függjön a szakvizsga letétele.

Ismét jubileuma van a modern
iparnak:

ÖTVENÉVES AZ AUTOMOBIL

Kik voltak az úttörői a modern civilizáció e nagyfotosságu tényezőjének? — A németek indították hódító útjára, a franciák fedezték fel a jelentőségét, de Amerika tette közzsükléségetti cikké.

GOTTLIEB DAIMLER, A BÜSZKE JUBILEUM DIADALMAS HÖSE

Az első kocsi, amelyet nem emberi, vagy állati erő hozott mozgásba, a hollandus Stevin vitorlás kocsija volt, amelyet 1600 körül az Orániai herceg számára készített és amely óránként 30 kilométeres gyorsasággal 30 személyt röpitett végig a lapos hollandiai partok mentében. 169 évvel később, Cugnot francia katonatisztnak sikerült az első gőzkocsit megépíteni. Ezt a kocsit a beléje épített gőzgép hajtotta, óránként alig 4 kilométeres sebességgel. Gyakorlati jelentősége nem igen volt, különösen miután az első próbatúra alkalmával egy házsaroknak nekiment és annyira megrongálódott, hogy még a feltalálónak is elment a kedve megjavításától.

Angliában már a vasúti forgalom megindulásának első évében személyszállító gőzomnibuszokat is építettek, amelyek 16 kilométeres óránkénti sebességgel bonyolították le a forgalmat két angol város között. Építője egy Gurney nevű angol vállalkozó volt. Az üzleti hasznukat feltű vasúti vállalkozók azonban 1836-ban olyan törvényt eszközöltek ki, amely a gőzomnibuszok forgalomban tartását lehetetlenné tette. A törvény ugyanis az ilyen vágányok nélkül közlekedő gépkocsik sebességét óránként 4 (négy) kilométerre korlátozta s azt is előírta, hogy előtű 100 lépésnyi távolságban egy ember haladjon, aki a járókelőket vörös zászlóval figyelmeztesse a közeledő veszedelemre! Ez az 1836-i angol törvény a gőzkocsi további tökéletesítésének — legalább Angliában — útját állotta.

1860-ban a francia Lenoir megszerkeszti az első használható gázmotort, amelyet aztán a német Otto 1877-ben tökéletesített, az 1873-as bécsi világkiállításon pedig egy Siegfried Marcus nevű bécsi gépépítő már gázmotorttal hajtott gépkocsit állított ki. Gyakorlati eredményeket azonban kocsijával nem tudott elérni.

DAIMLER A MODERN GÉPKOCSI APJA.

Gottlieb Daimler, német mérnök az Otto-féle gázmotor tökéletesítésével és teljes átalakításával megteremtette a gépkocsik motorjának ma is használatban álló típusát. Négykerékű gépkocsijára 1886-ban, tehát 50 évvel ezelőtt kapott szabadalmat és így őt tekinthetjük a modern automobili atyjának.

Az automobiliipar Daimler korzaskos találmánya ellenére sem Németországban indult fejlődésnek, hanem Franciaországban, ahol az új közlekedési eszköz jelentőségét jobban felismerték. Innen indult el diadalmas útjára a gépkocsi, amely a XX. század első éveiben nagyrészt mai végleges alakját és szerkezetét is megkapta. Elsőnek az eredetileg hátul elhelyezett motor került a kocsi elejére. Az egy- és kéthengeres motor helyébe a négyhengeres lépett és teljesítképessége is állandóan fokozódott. Az emeltyűhöz hasonló kormányrudat a kormánykerék váltotta fel, a sebességszabályozó az erőátvitel, a porlasztó és gyújtókészülék állandóan tökélesedett.

Az első gépkocsi alakja a különböző, lóval vontatott kocsikéhoz hasonlított; leginkább hintóhoz, amelynek lovait kifogták és rudját leszerelték; lassan mégis kialakult a gépkocsi mai egyéni típusa, amikor a kerekek vasabroncsai, majd telegummi-abroncsai helyébe a levegővel töltött gummiabroncsok (pneumatik) kerültek.

Az első időben a gépkocsit még a franciák is inkább sporteszköznek tekintették, mintsem közlekedési eszköznek és már 1894-ben megrendték Páris és Rouen között a világ első gépkocsiversenyét, amelynek győztese, egy német Daimler-kocsi, óránként 19 kilométernyi sebességet ért el!

A példa buzdított és négy év múlva Németországban megtartották a másodikát, majd a következő esztendőben megnyílt Berlinben az első nemzetközi gépkocsi kiállítás, amely világ-

szerre újabb lendületet adott az autóiiparnak. Az első bérautók 1899-ben jelentek meg Stuttgart és Berlin uccáin, amelyek nagyban hozzájárultak az új közlekedési eszköz népszerűsítéséhez. Mind többen vásároltak gépkocsit és a gépkocsitulajdonosok minden országban egyesületeket, klubokat alakítottak és nagyszegű pályadíjakat tűntek ki az autósport és vele együtt a gépkocsiipar fejlesztésére. Egyedű Angliában nem tudott az automobili kezdetben tért hódítani, leginkább a már említett 1836-i törvény miatt, amelyet csak 1895-ben helyeztek hatályon kívül.

KÉT ISMERETLEN MAGYAR FELTALÁLÓ.

A mi világhírű tudósunk, Bólyai Farkas is csinált egy „magától járó” kocsit, ami annakidején nagy feltűnést keltett. A kocsi egy-két nappal elkészülte után belezuhant a Marosba és a tudósunk már nem volt kedve azt még egyszer megcsinálni. Rajz vagy leírás, sajnos, nem maradt fenn erről a nyilván érdekes szerkezetű járműről.

A második magyar feltaláló egy esztergomi kocsigyártómester volt, Wessely György, aki egykorú hiteles okmányok adatai alapján, 1876-ban feltalálta „Colonet” nevű kocsiját, amely „lovak segélye nélkül hajtható...”

Ez az igen érdekes és sajátos találmányamelynek sorsáról, valamint tulajdonképpeni lényegéről, sajnos, semmi közelebbi adat nem maradt fenn, teljesen elkallódott. Még olyan sorsra sem jutott, mint Irinyi János gyufája, vagy Jedik Ányos dinamógépe. Kélmesebb emberek jóval később hatalmas vagyont szereztek a találmányból, amit a magyar feltaláló, korának meg nem értése folytán kénytelen volt elhanyagolni.

Egy korabeli ujság, a Politische Volksblatt, 1877 május 16-i száma egyébként így számol be a nevezetes találmányról: „Egy magától előre mozgó kocsi. Esztergomból írják, hogy a hajdani kocsigyártó mester Wessely György, egy olyan kocsit gyártott, amely önmagától mozgó gépezet segítségével (gőz nélkül) mozdul előre s mint mozgóerőt, még a kerekeket sem veszi igénybe. A bécsi politechnikum háromszoros kipróbá-

lás után, a feltaláló rajzának és a modellnek meg bírálása után a találmányt jóváhagyta és a magyar miniszterium is immár patentírozta azt. Azonban a feltaláló, aki egykor virágzó üzletet folytatott, annyira elszegényedett, hogy immár nincsenek meg az anyagi eszközök ahhoz, hogy találmányát értékesítse. Ezért a magyar ipar érdekében igen kívánatos volna, ha egy szakértő bizottság a találmányt felülvizsgálja és a feltalálót anyagiilag támogatná, mivel a pátenst már ezévi szeptemberben lejár.”

A „szakértő bizottság” a találmányt nem vizsgálta felül, ugyszintén anyagiilag sem támogatta senki Wesselyt.

AMERIKA KERÜL AZ AUTOGYÁRTÁS ELÉRE...

Amerikában az automobiliipar nagyarányú fellendülése a háborús esztendőkre és az Európában a háború után beállott gazdasági válság idejére esik. Ford, az amerikai autókirály 1903-ban kezdte meg üzletét Detroitban, meglehetősen kezdetleges, pajtaszerű épületben, amelyet árnyedlen szorgalommal és céltudatos munkával a világ legnagyobb gépkocsigyárává fejlesztett. A munkafolyamat célszerű megszervezésével és egységes típusnak nagy tömegben való gyártásával sikerült készítményeinek árát a legolcsóbbá tenni.

Az automobili öt évtizedes múltjára visszatékné, megállapíthatjuk, hogy az ötven év előtti esetlen, sötétgős, dübörgő és meglehetősen lassú járású alkalmatosságból kényelmes és gyors közlekedési eszköz vált. Az első gépkocsik vezetői örülhettek, ha 10—20 kilométernyi utat motordefektus nélkül megtehettek, hosszabb uton pedig több időt töltöttek a motorral vesződve a kocsi alatt, mint a kocsi ülésében és holtíradtan érték el utjuk végső célját. Ezzel szemben a mai autók többszáz kilométeres utat tesznek meg minden fáradság és motorhiba nélkül: olyan sebességgel, aminőről ötven évvel ezelőtt még álmodni sem mertek.

V. Z. M.

NEM SZÉP TÖLE.

Káldor vacsorán van és összekerül egy urral, aki állandóan társasági pletykákkal traktálja őt.

— Képzeld, — mondja Káldornak — a legfiatalabb Geréb lány, aki csak pár hete ment férjhez, máris megcsalja az urát.

— Ez nem szép tőle, — bólint Káldor.

— Annak a nőnek legalább tíz szeretője van.

— Ez nem szép tőle.

— Szerintem nem is az asszony hibás, hanem az a hülye férje.

— Ez nem szép magától.

— Miért tőlem?

— En vagyok a férj.

Nagyszámu, de lényegtelen módosítás árán elfogadta Nistor miniszter törvénytervezetét a legfelsőbb törvényelőkészítő bizottság

Rengeteg módosítás és halogatás után a munkaügyi miniszter a szenátus elé terjesztette a szakmai oktatás és az ipari gyakorlásról szóló, törvényt, mert eliminálódott az utolsó akadály: elkészült a legfelsőbb törvényelőkészítő bizottság véleményezése.

A legfelsőbb törvényelőkészítő bizottság megállapította véleményezésében, hogy a törvényjavaslat célja a szakmai oktatás és ipari gyakorlása módozatainak megállapítása, hogy egységes törvényt adjon a kézműiparnak a hazai különleges gazdasági és szociális viszonyoknak megfelelően.

Továbbiakban a véleményezés megállapította, hogy a törvényjavaslat azt is célozza, hogy a régi királyságban érvényben levő 1912-ik évi törvény, az Ardealban érvényes 1884-ik évi törvény és a Bucovinában érvényes 1907-ik évi törvény egységesítésével megsemmisítsék azokat a nehézségeket, amelyek ennek a három tartománynak különböző ipari képesítése folytán akadályozták a kézműiparosok elhelyezkedését.

A törvényjavaslat szakaszonkénti elbírálásánál a törvényelőkészítő bizottság kifogásolta az 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 17. 19. 20. 21. 22. 24. 29. 38.

47. 98. 115. 143. 141. 162. 164. 167. 179. 189 és 191 szakaszokat.

Ezek a kifogások azonban csak egyes kitételek és kifejezések pontosabb használatára vonatkoznak, vagy egyesek megváltoztatása érdekében foglalt állást a törvényelőkészítő bizottság.

Többek között a törvényjavaslat első paragrafusa megállapítja, hogy milyen személyekre vonatkozik a törvény. Ugyanez a szakasz kiterjed a kereskedelmi tanoncokra is, azzal a céllal, hogy a jelenleg érvényben levő törvények által a kereskedelemben alkalmazott kiskorúak védelmét fokozza. Tekintettel arra, hogy országunkban első alkalommal kerül törvénykezés alá a kereskedelembe alkalmazott tanoncok helyzete, szükséges, hogy pontosabban körül legyen írva, mit ért a törvényhozó a „tanonc” kifejezés alatt.

A törvényjavaslat második szakaszának 1. és 2. pontjánál a szakmai oktatásra és képesítésre vonatkozólag ellentmondást talált a törvényelőkészítő bizottság és elrendelte ennek a jelen törvénnyel való összhangba hozását is.

Ezeket kívül még csak egyes kisebb észrevételezéseket és megjegyzéseket tartalmaz a törvényelőkészítő bizottság véleményezése.

A pénzügyigazgatóságnál kell lefizetni az új utlevéltaxát

Az életbe lépett új turisztikai törvény szerint az útlevelekre külön turisztikai taxát vetnek ki. A belügyminiszter ezzel kapcsolatban az elmúlt héten rendeletet intézett az összes prefekturákhoz és rendőrkereszturákhoz, amelyben a hatóságok figyelmét felhívja a törvény rendelkezésére. Nevezetesen arra, hogy minden külföldi utlevél után 500 lejes taxát, kollektív utleveleknél pedig minden személy után 200 lejes taxát kell beszedni.

Ezeket a taxákat külön bélyeg alakjában fogják leróni, amely bélyegeket a CAM lerakatai hoznak forgalomba. Addig is azonban, amíg ezek a bélyegek a forgalomban megjelennék, a turisztikai taxát az utlevelet kérő fél a pénzügyigazgatóságnál köteles lefizetni s addig nem kaphatja meg az utlevelet, amíg a lefizetésről szóló vény az utlevelet kiállító hatóságnál fel nem mutatja. Más szóval, az útlevelek megszerzése nemcsak költségesebb, de fáradtságosabb is lesz ezentúl, mert még a pénzügyigazgatóságnál is dolga lesz annak, aki utlevelet kér.

A csoportos külföldi utazásoknál az utazási irókat értesíti a miniszter, hogy a jövőben kollektív utleveleket és jegyeket külföldre a belügyminiszter, a rendőrvégigazgatóság által és a turisztikai hivatal véleménye alapján ad ki, de csakis abban az esetben, ha igazolják, hogy az előírt taxákat lefizették a pénzügyigazgatóságnál.

VALLOMAS.

— Mondd, miért hazudsz te nekem? Mult éjjel s körül hasa jössz és azt mondd, hogy Kis-kénél voltál. Ma találkoztam Potwoockynél és elmondta, hogy hajnalig velük mulattál.

— Stimmt. Mult éjjel nem tudtam kimondani, hogy Potwoocky.

Mesterséges petróleumot gyártanak Olaszországban.

Rómából jelentik: Az olasz állam támogatásával Olaszországban társaság alakult mesterséges petróleum előállítására. A vállalat tőkéje negysszázmillió líra lesz.

DER GRUND

„Warum reden Sie jetzt Ihrer Frau immer zu, sie soll singen? Früher haben Sie es doch nie erlauben wollen!”

„Ja, wissen Sie, wie ich das Singen meiner Frau nicht erlauben wollte, hat sie zu kochen angefangen!”

CONVOCARE

Sindicatul Profesional a Căruşagilor din Arad va ţine pe ziua de 22 Martie 1938, orele 10 a. m. în sala Căminului Industrialilor din Arad

adunare generală ordinară la care cu onoare invităm membrii.

Preşedinţia.

Ordinea de zi:

1. Constituirea biroului.
2. Alegeri: alegerea a 9 membri ordinari şi 3 membri supleanţi în Comitet pentru 2 ani precum a 3 membri în Comisiunea de Control pentru 1 an.
3. Propuneri.

MEGHIVO

Az Aradi Községi Tanács 1938. évi március hó 22-én, d. e. 10 órai kezdettel

rendes évi közgyűlést

tart az Aradi Iparos Otthon tanácstermében, amelyre a tagokat tisztelettel meghívjuk.

Elnökség.

Napirend.

1. Elnöki megnyitó.
2. Választások: 9 rendes és 3 póttag választása a választmányba 2 évre, valamint 3 tag választása az ellenőrző bizottságba 1 évre.
3. Indítványok.

Védőtalként áll Satumare iparossága kulturintézményei mögött

Nem követhet el a közösség ellen súlyosabb bünt egy iparos, mintha saját valóságos, vagy vélt sérelmei miatt a közösség erejét igyekszik gyengíteni.

Az Iparos Otthon érdeme, hogy Satumarénak Iparos Aggmenháza van

A satumarei Iparos Otthon vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését Kondor Gedeon elnöke alatt, székházának nagytermében. A közgyűlésen a tagok és érdeklődők tömegesen vettek részt.

Kondor Gedeon elnöki megnyitója után dr. Teveli József főtitkár olvasta fel évi jelentését. Titkorképét adta a nagymultú intézmény sikereiben gazdag elmúlt évi munkájának. Sajnálattal állapítja meg a titkári jelentés, hogy akkor, amikor az Iparos Otthon, mint ilyen, fenmaradása érdekében élet-halál harcát vívja, akadnak olyanok, akik egységbontással és a vezetőség ellen indított rágalomhadjárral igyekeztek az egyesület erejét gyengíteni, aminek aztán az lett az eredménye, hogy a hatóságokhoz beadott feljelentések nyomán hivatalos vizsgálat indult az egyesület és a vezetőség ellen, ami még ma sem fejeződött be. A satumarei iparosok egysége azonban védőtalként áll kulturintézményei mellé a külső támadások ellen. Ezt bizonyítja az a sok szép siker, amelyet az elmúlt év folyamán vállalt munkával kiharcoltak, elsősorban a modern iparos aggmenház építése, amit november elején adtak át rendeltetésének. Az Iparos Otthon nagy összegeket fordít állandóan minden kulturális megmozdulásra, segítyel az iparos-társadalom esetlejtelt, vagy kölcsönöket folyótt az arra szorultaknak.

Fábián István tag kérte a hatósági vizsgálat eredményének a közgyűlés elé való terjesztését. Dr. Teveli József megmagyaráta, hogy ez ma még hivatalos titok s arról a vizsgálat levezetésével megbízott hatóságokon kívül senki se tud.

Gyüre Lajos az Iparos Aggmenház ügyvezető-elnöke olvasta fel ezután jelentését, amelyben örömmel számol be arról, hogy az elagott iparosok immár hajlékot nyertek a satumarei iparos-társadalom áldozatkészségéből. Szakáll Ferenc

az iparos dalárda évi jelentését olvasta fel, majd Kocsis László számvizsgáló az Iparos Otthon, Gyüre Lajos az Iparos Olvasókör, az Aggmenház segélybizottsága és az Aggmenház építési bizottsága évi szárazamadását terjesztette elő a gyűlést, mint a költségelőirányzatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Ezután a választást ejtették meg a következőkben:

Elnök: Kondor Gedeon. Alelnökök: Kerekes István és Gyüre Lajos. Ügyész: Dr. Glatz József. Titkár: Dr. Teveli József. Főjegyző: Lőrinczy Zsigmond. Aljegyző: Bus József. Pénztáros: Vadnay Zsigmond. Gazda: Terge László. Könyvtáros: Gárdos Ferenc. Számvizsgálók: Harkóczi József, Kirilla Mihály és Kocsis László. Választmányi tagok: Nagy István, Bartha Lajos, Erdei István, Felber Herman, Figus Albert, Fille József, Fodor Gábor, Forgó István, Gyulay Sándor, Gyüre Sándor, Harkóczi Lajos, Horvay Géza, Illés László, Jászai Mihály, Kádas Benő, Kádár József, Kazamár Lajos, Kertész Antal, Kiss József, Kiss Sándor, Lakatos József, Leibinger Márton, Matolcsi Lajos, Mészáros Imre, Mihalik Károly, Móricz János, Nyisztor László, Orosz József, Papp Endre (ács), Papp István (szabó), Payer Károly, Perge Gyula, Pusás Árpád, Rácz László, Román Ferenc, Rozsnyai Lajos, Sáfány Károly, Sárközy Lajos, Scholtz Emil, Sommerauer Róbert, Serbán Péter, Seres József, Tatár Miklós, Tatorján István, Tóth István, Tóth János, Vadnay Géza, Vadnay György és Vánk Gergely. Póttagok: Argyelán Endre, Bauer János, Róth Béla, Lath Lajos, Mesey József, Szepessy János, Bódy Endre, Jakab János és Bakk Márton.

A megválasztott tisztikar nevében Kondor Gedeon elnök mondott köszönetet a közgyűlésnek.

Házadó alá esnek az építési területen fekvő üres telkek

Nincs helye adóösszállításnak, ha maga a tulajdonos lakik a házban. — Tíz százalékban állapították meg a kétes követelések tartalékalapját.

A központi pénzügyi bizottság négy fontos határozata

A pénzügyminiszterium mellett működő központi pénzügyi bizottság négy fontos kérdésben hozott legutóbb határozatot. Az első határozat a kétes követelések tartalékolására vonatkozik. A kétes követelések tartalékát erre az évre az összes vállalatoknál tíz százalékban állapították meg. Ugy a magánvállalatok, mint a részvénytársaságok az összes kihelyezéseik tíz százalékát alakíthatják át adómentes tartalékká.

A bizottság második határozata a tőkekamatadómentességre vonatkozik. A pénzügyminiszter ez év március 3-án megszüntette a belöldi vállalatok által külföldről, külföldi valutában felvett kölcsönök kamatainak tőkekamatadómentességét.

A harmadik döntés olyan ingatlanok adóköteles jövedelmeire vonatkozik, amelyekben a tulajdonosok laknak. A határozatnak megfelelően az olyan ingatlanok adóköteles jövedelmei, amelyekben a tulajdonosok laknak, nem részesülhetnek leszállítási kedvezményben, mivel ezek kivétele öt évre szól. Az adótvény egyik szakasza ugyanis megengedi, hogy az ingatlanok bérértéke legkevesebb huszonöt százalékos csökkenés esetén adózás szempontjából leszállítható.

A negyedik határozat az üres háztelkek adózására vonatkozik. Az üres telkek a határozat szerint feltétlenül adózás alá esnek, ha a város

építési területén fekszenek. Az adómentesség csak akkor kérelmezhető, ha a telekre a városrendezési tiltó rendeletek miatt nem lehet építkezni. Így tehát az üres háztelkeket is meg fogják adóztatni.

Vitaminos villanylámpa.

Newyorkból jelentik: Pertl dr. ujjfajta villanygót talált fel, amely D-vitaminsugarakat bocsát ki magából, még pedig teljesen veszélytelenül, mert ez a fány nem égeti, nem süti le a bőrt, mint a normális napfény. Az ujjfajta égőt angol-kóros gyermekek gyógyítására használják, de oly felnőtteknek is használ, akiknek szervezetében kevés a méz.

TAJEKOZATLANSÁG.

Mandulakéndl nagy családi öröm van, fíu sültetett. Mandula ur egy régi barátja, aki most jött haza külföldről, ép ezen a napon toppant be hozzá látogatónak.

— Nézd, nézd, — mutogatta neki a boldog apa, az újszülöttet — milyen remek egy gyerek, mond meg, hogy kire hasonlít?

A vendég megnézi a gyermeket, aztán így szól:

— Fogalmam sincs róla; nem ismerem senkit ebben a városban.

Eredményes kontárrazziák Salonta Maren.

A salonta marei rendőrség most már nem teketőrizik, hanem állandó razziákkal akar véget vetni annak a türhetetlen állapotnak, hogy kontár munkások veszélyes versenytársai lehessenek a nehéz közterheket viselő és iparendeléssel dolgozó mestereknek.

A kontármunkások ellen megindított razzia során három olyan kontárcipész és egy kontármészáros ellen indul eljárás, aki nem tudta a hatósági közegek előtt felmutatni iparendelét. A rendőrség természetesen megindítja az eljárást a kontárok ellen.

FUTURISTA VICC.

A hülyék intézetének az udvarán egy hülye valami rossz cipőt vonszol maga után a zsinórjával fogva.

Egy másik hülye jön vele szemben és azt mondja:

— Jaj, de szép kis kutya, jaj de szép kis kutya, hogy hívják?

— Fifi.

— Két s-sell

— Nem, egy b-vel.

Árverezők hiányában a kincstár veszi meg az adóhátralékosok házáit.

Az utóbbi hetekben Sutamaren a pénzügyigazgatóság rendeletet adott ki, hogy a városi ingatlannal rendelkező adóhátralékosok ingatlanait el kell árverezni. Mintegy ötszáz ilyen esetben tűzött ki árverést az adóhivatal. A törvényszék folyosóján százával függnek az árverést kitűző végzések, de árverező egyáltalán nincs. A kétségbeesett házigazdák eddig elérték annyit, hogy az árverésre halasztást kaptak. Értesülésünk szerint azonban a jövőben megváltozik a helyzet, amennyiben árverés esetén, ha nem lesz árverező, úgy a kincstár fogja megvásárolni az adóhátralékosok ingatlanait.

PHANTASIE.

„Wie eitel Mary ist! Den ganzen Tag steht sie vor dem Spiegel und bewundert ihre Schönheit.“

„Das ist nicht Eitelkeit, das ist Phantasie!“

Még mindig áll a harc Bucureştiben a sütőiparosság és a főváros vezetősége között.

A főváros vezetősége és a sütőiparosok között még mindig nem jött létre a megegyezés a kenyérrak ügyében. A Tempo című lap értesülése szerint a főváros vezetősége be akarja vezetni a kenyérellátás monopóliumát, ha a sütőiparosok a kenyér árára vonatkozólag nem alkalmazkodnak a hatósági rendelkezésekhez.

ERLAUBNIS.

„Der Arzt hat mir das Drahn verboten, nur in einem Fall hat er's mir noch erlaubt!“

„An Ihrem Geburtstag?“

„Nein, bei der Wahlscheibe vom Telephon!“

Uj mezőgazdasági kódexet kapunk.

A Prezentul írja:

Agrárpolitikánk sok változást szenvedett 1920 óta, midőn a kiesajátítási törvényt megszavazták. Most új mezőgazdasági kódexet kapunk 188 paragrafussal. Minden áron újításokat akarnak, mégis az a benyomásunk, nincsenek tisztában azzal, mit értünk mezőgazdasági szempontból „racionálizálás“ alatt. Ez mindenekelőtt gyakorlati programot kell jelentsen s minden felmerülő kérdésben elfogadható megoldást kell nyújtson. Szerves összefogásra van szükség, melybe min. ennyimásnak alárendelt tényező bele legyen foglalva. A jelenlegi kódex szerzői azonban nagyobb hibát követtek el, mint azok, akik 1920-ban dolgoztak. Míg technikai kérdések megoldásáról intézkednek, teljesen figyelmen kívül hagyják a pénzügyi érdekeket. Hogyan képzelik el az eredményt, ha nem juthat hitelhez a földműves s nem szerezheti be a szükséges vetőmagot és felszereléseket? A kódex abban az irányban sem intézkedik, hogyan lehetne helyreállítani az egyensúlyt a mezőgazdaság és ipar között.

Idén nem lesz új adókvetés, a patenta fixát kiterjesztik 300.000 lej évi jövedelemig és időtartamát három évről öt évre emelik fel

Az április elsején kezdődő 1936—1937. költségvetési évben — fővárosi jelentés szerint — nem lesznek új adókvetések, hanem a folyó költségvetési évre megállapított adókat írják elő a pénzügyigazgatóságok. Ezt a rendszert három hónap előtt javasolták Antonescu pénzügyminiszternek, aki többször is tanácskozára hívta össze a pénzügyi felügyelőket és a vezérfelügyelőket. Végül is úgy döntöttek, hogy a munkával tulterhelt pénzügyi tisztviselői kar kímélése és az adóbehajtás meggyorsítása céljából

nem lesznek új adókvetések, hanem az előző évi adókat írják elő.

Az erre vonatkozó törvényjavaslatot már el is készítették és talán még ezen a héten a parlament elé terjesztik.

Az új törvényjavaslat szerint az adófizetők megfélebbíthetők az előző évben kivetett adót, de csak akkor, ha jövedelmük legalább husz százalékkal csökkent és ezt iratokkal is tudják bizonyítani. Ugyanilyen joga van a pénzügyigazgatóság-

nak, ha igazolni tudja, hogy az adózók jövedelme legalább husz százalékkal emelkedett.

A pénzügyminisztérium egyébként új javaslatot készít elő, amellyel új illetékeket állapítanak meg a hadfelszerelési kiadások fedezésére. A minisztérium 400 millió leit akar előteremteni a vas, a cink, a gyapjufonalak és fényképészeti cikkek után kivetendő új illetékekből.

Az adókvetés elmaradásáról nyilatkozott Simionescu pénzügyminiszteriumi vezértitkár is, aki kijelentette, hogy a patenta fixát kiterjesztik majd azokra is, akiknek háromszázezer lei évi jövedelmük van. De az újítás csak az 1937—1938. költségvetési évben kezdődik, mert az idén adókvetés nem lesz. Ebben az esztendőben készítik el az új adótörvényreformot, amelyben a patenta fixát nemcsak az évi százötvenezer leies jövedelemre fogják alkalmazni, mint eddig, hanem azokra is, akiknek jövedelme nem haladja meg a 300 ezer leit. Egyben a patenta fixa időtartamát három évről öt évre emelik fel.

Kedvezményeket nyújtanak külföldi adósainknak

A konverziós adósságtörlesztések legközelebbi terminusa, április 7.

Fővárosi jelentés szerint sok külföldi adós, a kinek fizetési kötelezettsége van Romániában, azal fordult a román kormányhoz, hogy képtelen tartozását teljes egészében kifizetni és ezért kéri a konverziós törvény alkalmazását. A konverziós törvény ugyanis nem vonatkozik a külföldi adósokra. A külföldi, főleg a görög adósok utaltak arra, hogy számos ország a külföldiekre is kiterjesztette a konverziós törvény kedvezményeit, tehát tegye ezt meg Románia is.

Másrésről előfordult, hogy konverziós adósok felmondták megállapodásaikat, melyeket hitelzőjükkkel kötöttek. Ezekből a felmondásokból zavarok származtak, amelyek a bíróságokat is néhez helyzetbe hozták. Mindezek megszüntetése érdekében az igazságügyminisztérium törvényjavaslatot készített a konverzióról szóló törvény egyes rendelkezéseinek módosítására. A javaslat csak három szakaszt tartalmaz. Ezek egyike kimondja, hogy

a külföldi adósok tartozása ugyanolyan elbánás alá esik, mint a belföldieké,

a másik kettő pedig arról szól, hogy

a megkettőzött konverziós egyezségek utólag nem felmondhatók.

Az egyezés csak formahibák alapján támadható meg a bíróságok előtt.

A javaslat szövegének pontos ismerete nél-

kül nehéz véleményt mondani arról, hogy miért szükséges a külföldi adósok helyzetének könnyítésével újabb veszteségeket okozni a belföldi tőkének. A javaslat indokolása nemzetközi kötelezettségekre hivatkozik, de nehéz elképzelni, hogy a viszonyosság kikötése nélkül hogyan válalhatott a kormány ilyen kötelezettséget?

Itt említjük meg, hogy a konverziós adósságtörlesztések legközelebbi esedékessége április 7-én van. A Banca Natională közölte az érdekelt falusi és városi adósokkal, hogy a konvertált tartozásuk második részletét legkésőbb április 7-ig megfizetni kötelesek.

Az a hír, hogy a törlesztés határidejét május 15-re tolták ki, nem felel meg a valóságnak.

A falusi adósok tartozásuk tizenöt, a városiak pedig a tartozás harminchárom százalékát kötelesek törlesztéssül lefizetni. Ehhez járul még a kamat, amely a falusi tartozásnál három, a városi adósságnál pedig hat százalékos. Ezek a fizetési feltételek a két évi határidős adósságokra vonatkoznak. Április 7-ig azonban az öt éves határidős adósságok részletei is esedékesek. Ezeknél a falusi adósok nyolc, a városiak tizennégy százalékot fizetnek törlesztésre ezenfelül a törvényes kamatot is. Azok a falusi és városi adósok, akik tizenhét, illetve tíz év alatt kötelesek tartozásaikat lefizetni, a legközelebbi törlesztést május 15-én teljesítik.

Szigorú intézkedéseket hozott

a CFR. a diófaexport megakadályozására

Ismeretes, hogy a kormány betiltotta a diófák vágását és exportját, kivéve egy Csehszlovákiába szállítandó és 3.800 köbmétert kitevő mennyiséget. Minthogy egyes vasúti állomások nem respektálják a szigorú intézkedést, a vasút vezérigazgatósága most újabb szigorú rendelkezést adott ki, amelyben közli, hogy diófák szállítása semmi körülmények között nem engedélyezhető, ha a szállító a fuvarleveleken kívül nem mutatja be a földművelésügyi minisztérium írásos engedélyét is.

HONNAN TUDJA SZEGÉNY!...

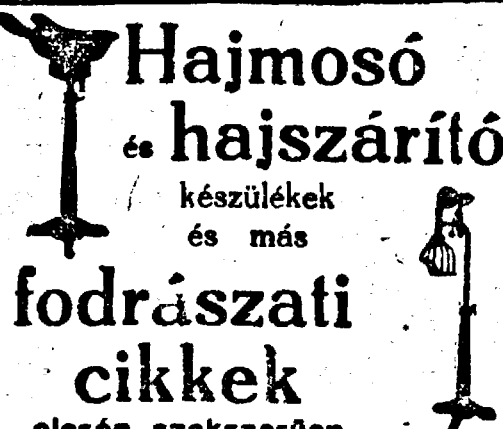
Döcög kártyázás közben összevesz Pöcöggel, mire Pöcög ordítani kezd:

— Te niemand, te szélhámos, te börtöntöltelék, te briganti!

Köcsög megböki Döcögöt:

— Te hagyod ezt?

— Mbach — legyint Döcög — honnan tudjam én, hogy mit jelent az a briganti?

Hajmosó és hajszárító

készülékek
és más

fodrászati cikkek

olesón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengli-ház.

Hirek az adófrontról

Sikerült az idei évi állami költségvetést az eddigi évek deficitos zárlatával szemben realis többlettel lezárni. Hosszu esztendők óta az első pénzügyi év ez, amely nem végződik ráfizetéssel, mert az államkincstár jövedelmel a hadfelszerelésre fordított új kiadások mellett is meghaladják a kiadásokat. Ez a változás remélhetőleg egyszersmindenkorra véget vet azoknak a balkáni állapotoknak, amelyek főként a Iorga-kormány uralma óta uralkodtak az államháztartásban. Az állam mindig a legrosszabb, mert a legtitelmentlenebb hitelező és mindig a legrosszabb, mert a legnehezebb fizető, adós. Szállított évek óta nehezen, vagy sehogysem fizette és egyéb hitelezőknek is papírt adott pénz helyett, s maga azonban mindig szigorúan és kéréselhetetlenül beszedi az adókat. A jövő évtől kezdve ez a gazdálkodás megváltozik,

az állam nem fog többé adóbonokkal és kölcsöntvényekkel fizetni.

amelyeken hitelezők sokszor 80 százalékot is vesztek, de a 50-60 százalékos veszteség elkerülhetetlen volt, hanem készpénzzel. Az állam összes tartozásait beállították a jövő évi költségvetésbe s így — hacsak a bevételekben előre nem látható katasztrófa be nem áll — megszűnik a bonokkal és kötvényekkel folytatott gazdálkodás.

Ennél több is történik: a kincstár megkezdi a kiadott pénztárjegyek lassu bevonását. Így például törvény készült a pénzügyminiszteriumban arról, hogy

az 1932-33 és 1933-34 évi adóhátralékok 30 százaléka fizethető a konszolidációs kölcsön B.) papírjaival, vagy adóbonokkal és csak 30 százalék készpénzzel

abban az esetben, ha a hátralékos fél 1936. szeptember 30-ig kiegyenlíti tartozását.

Harmadik százalékos készpénzzel és 70 százalékban pénztárjeggyel és kölcsöntkötvénnyel fizethető a hátralék,

ha a fizetés szeptember 30. után, de a pénzügyi év végéig történik. Azok a hátralékosok, akik 1937 március 31-ig nem fizetik ki hátralékukat, az egész adót készpénzben fizethetik adóbon és kölcsöntkötvény felhasználása nélkül.

A folyó adók a jövő évben is változatlanul fizethetők kompenzációval akár állami követelés fejében kapta a fél az állampapírt, akár piacon szerezte azt be.

Bérmozgalmat indítottak az aradi szabómunkások

Az aradi és környéki szabómunkások mozgalmat kezdeményeztek, amelynek két iránya van. Részen bérköveteléseket támasztottak és anyagi helyzetüket igyekeznek megjavítani, másrészt pedig kollektív szerződés aláírását kívánják munkaadóiktól.

A béremelés aránya a legalsó kategóriánál és legrosszabbul fizetett munkásoknál elérte a 40 százalékot,

míg fokozatosan csökken a jobban fizetett munkásoknál. Eddig nem volt kollektív szerződés a szabómesterek és munkásaik között. A kollektív szerződésben predzirozni óhajták a kiegészítő különböző ruhadarabok munkadíját is.

A munkások bejelentették mozgalmukat a munkügyi felügyelőségnek, mely erről értesítette a mestereket azzal, hogy tárgyaló bizottságot küldjenek ki. Szerdán este az ipartestület termében gyűltek össze tárgyalásra a szabómesterek és munkások, hogy a kollektív szerződés ügyében megállapodjanak. A szabómunkások kiküldöttel

ismertették az általuk összeállított javaslat pontjait.

Moskovitz József a munkaadók nevében szólalt fel az értekezleten és hangsúlyozta, hogy ha a munkások kollektív szerződést akarnak kötni, akkor valamennyi mesterrel meg kell ezt kötniük és nemcsak egyénenként, a továbbiakban kijelentette, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyokat tekintetbe véve a munkások követeléseit ebben a formában nem fogadhatják el, mert lehetetlen áthárítani a rendelő közönségre ilyen nagymérvű béremelést. Nem zárkóznak el a munkaadók azonban egy méltányosabb munkabéremelésről.

Miután a szerdai értekezleten nem tudták közös nevezőre hozni kívánásaikat sem a munkaadók, sem a munkások meghívták, abban állapodtak meg, hogy újabb értekezletet tartanak, amelyen minden bizonnyal összeegyeztetik kívánásaikat és úgy a munkaadókra, mint a munkásokra nézve teljesen kielégítő megállapodás jön létre, anélkül, hogy ezáltal a rendelő közönség súlyosabb megterhelésnek lenne kitéve.

A belföldi ipar nyersanyagszükségletét védi a kormány export-tilalmi rendelete

A belföldi ipar nyersanyagimportját a kormány állandóan csökkenti, ami zavarokat okoz termelésünkben.

Ezeket a nehézségeket a kormány úgy akarja elhárítani, hogy a belföldön található nyersanyagok kivitelét megnehezíti, vagy pedig betiltja.

A textilipart érdekli a legutóbbi kormányhatározat, amely szerint

növényi textilrongy, illetőleg textilhulladék csak a kereskedelem és ipartügyi minisztérium engedélyével exportálható.

Teljesen betiltotta a kormány a vámtarifa 193. tételeiben szereplő

gyapjnak kivitelét.

A bőripar nyersanyagszükséglete egy részének fedezése céljából március 14-től kezdődőleg betiltotta a kormány a vámtarifa 134. cikkében szereplő

bivaly-, ökör-, tehén-, borjubőrök kivitelét, akár nyersen, akár sóva.

A vas- és fémipar egyik fontos nyersanyaga a vörösréz.

Ennek kivitelét, ugyancsak március 14-től kezdődőleg, szintén betiltotta a kormány. A kivitel betiltása vonatkozik a behozatali vámtarifa 1408-1409. órákban szereplő vörösréz és vörösrézartalmu tárgyakra. Ennek következtében tilos az ócskaréz és hulladék, a réstörmelek, az egyszerűen öntött réz, rézrud és rézlemez kivitele. Ugyancsak betiltotta a kormány a használt

acélcsövek

kivitelét is.

A fentebb megjelölt és exporttilalom alá eső áruk kivihetők akkor, ha az exportdeklarációt március 14 előtt már benyújtották.

PESTI AKTUALITAS.

Egy derék fiatalember a gazdag kávézó kocsarat kapott, a papa kidobta. Ezt a hírt a barátok így adták tovább:
— A papa darkónvága.

Az arany cigarettatárca

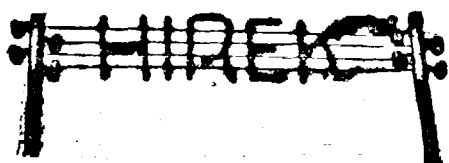
Írta: LAKATOS LÁSZLÓ.

(Ehhez a magánjelenethez kellene: egy kis asztalka, rajta telefonkészülék. Egy karosszék. Azután egy cigarettatárca, ami kis bársonytokban van. A jelenetet egy elegáns högy játssza. Kor mellékes.)

Elegáns högy (karosszékben ül): Igy. Ez lesz a legokosabb. Ezzel kvittelk leszünk. (Az asztalról fölveszi a bársonytokot.) Hat hétig nyaraltam az unokatestvéremnél, aki természetesen nem fogadott el egy fillért sem. Holnap visszautazom Pestre. Ő nem fogad el egy fillért sem. Viszont én nem fogadhatom el, hogy Lica ne fogadjon el tőlem egy fillért sem. Végre is hat hét itt voltunk. Az uram, a gyerekek, a nevelőnő. Ezt nem lehet tőlük csak úgy elfogadni. Először is nem szeretem a potyát. Másodszor is nekünk annyival jobban megy, mint nekik. (Lekopogja.) Az uram annyival többet keres, mint Lica ura. Hála Istennek, nem is lehet összehasonlítani. Szóval... (Kinyitja a dobozt.) Ezt találtam ki. (A dobozból kiemel egy arany cigarettatárcát.) A revans. Arany cigarettatárca. Nagyon finom munka, kicsit antik és ami a fő, Lica nagyon fog örülni neki. Ami pedig a legfőbb, nagyon olcsó. Már akkor megvettem, mielőtt lejöttünk Pestről nyaralni. En vettem meg személyesen a családi ékszerésznél, Timárnál. Az a jó Timár, hogy fél tőlem. Van is oka rá. Egész Pesten én alkuszom a legjobban. En belátok a kereskedő veséjébe. Ha én egy bolthe bemegyek, az a kereskedő aznap biztosan nem keres egy fillért sem. Velem nem lehet. En nem hagyom magamat. Ezt a ci-

garettatárcát is úgy vettem... Igazán restellem megmondani az árát. Még utóbb zsongorinak tartanak. A felire alkudtam le. Szegény ékszerész, ha eszembe jut, egyenesen fáj a szivem. Arra a napra tönkre tettem. Egészen belesápadt az alkuba, amikor pedig becsomagolta a tárcát, a keze csak úgy reszketett. Szegény ember. Nem csodálom, hogy nehezen vált meg ettől a tárcától. Ezért a pénzért ezt a gyönyörű darabot! Mert gyönyörű, meg kell hagyni. (Örömmel, mosollyal, boldogan szemléli a tárcát. Kinyitja, becsukja, játszik vele.) Ez a munka. Manapság már ritkán dolgoznak így. Kis remekmű aranyból. Lica nagyon fog neki örülni. (Fölkel, fel-aljár.) Fog neki örülni? Biztos! Hiszen aki ért hozzá, annak elég, hacsak egy pillantást vet rá és már látja, hogy mit kapott. Milyen anyag, milyen munka! Mennyi műgond a kidolgozásban. Nagy öröm annak, aki érti. (Elgondolkozik.) Aki érti. Csakhogy... Most jut eszembe... Csakhogy az a kérdés, tényleg ért-e hozzá? Tudniillik... En nagyon szeretem Licát, kérem, maguk is jól tudják, hogy én mennyire szeretem őt... Maguk mind tanuk rá, hogy nincs nálam jobb unokánővér... Szeretőbb, gyengédebb rokon, mint én, az nem létezik. De... Hát tehetek én róla, ha az unokánővérem izlése rossz? Mert Lica izlése rossz. Ezt, sajnos, nem lehet letagadni. Hogy honnan tudom, hogy Lica izlése rossz? Na de kérem, ez csak egyszerű. Neki mindig más tetszik, mint nekem. Ami nekem tetszik, az neki nem tetszik. És fordítva. Nem közös az izlésünk. Ebből tudom, hogy az ő izlése rossz. Szóval ennyiben maradunk. De viszont, ha az izlése rossz, akkor nem fogja megérteni ezt a tárcát. Nem fogja megbecsülni. Na és akkor mi értelme az ajándéknak? Semmi. A világom semmi. Vettem neki

drága pénzért egy gyönyörű műtárgyat és ő azt le fogja becsülni. Grimaszt fog hozzá vágni. Ki tudja, talán meg se köszöni és karácsonyra odaajándékozza a szobalánynak. Képes rá. Tőle kivetik. Amilyen könnyelmű. Mert szegényről meg kell hagyni... Igaz, hogy hat hétig voltunk a vendége, én, az uram, a gyerekek, a nevelőnő... De azt meg kell hagyni szegényről, hogy roppant könnyelmű. Pont olyan könnyelmű, amilyen izletelen. Hiába, egy hiba sosem jár egyedül. (Szemét forgatja, sóhaj.) Sajnos. Oda fogja ajándékozni a szobalánynak. Na jó, de ennek semmi értelme. És ezt nem is tűrhetem. Hogy cselédeknek arany cigarettatárcát ajándékozzanak és még hozzá az én drága pénzemért. Na jó, de tegyük fel, hogy tévedek. Tegyük fel, hogy Lica még sem ajándékozza a tárcát a szobalánynak. De hát akkor mit csinál vele? Ő én ostoba! Most jut eszembe, Lica nem is cigarettázik. Azaz... nem akarok túlozni. Cigarettázik. De mennyit? Tízet egy nap. Legfőlegbb tízenkettőt. Hát ez az! Nyolc cigarettához nem kell aranytárca. Hat cigarettának megteszi bőrtárca is. Az a két cigarettá, amit ő egy nap elszív, igazán elég a retiküljében is. Vagy a kézmunka-kosarában. Lám, én elszívok egy nap húszat is, sőt ha az uram nagyon ideges, harmincat. És még sincs arany cigarettatárca. Sosem is volt. Sőt úgy érzem, hogy nem is lesz. (Elgondolkozik.) Nem nem! Erre gondolnom sem szabad. Ez igazán nem volna méltó hozam. Hogy én?... Hogy én?... De kérem! Hát hogy merik önök rólam még csak föltételezni is, hogy én nem adom oda Licának ezt a tárcát. Hogy megtartom magamnak... Nem, ezt nem szabad. Ez nagyon csúnya dolog volna. Beleptülnék. És ő... mit szólna hozzá? (Gondolkozik.) Hogy mit szólna hozzá? De hát semmit,

AZ IPAROS

= Ujabb forgalmiadó-fizetési rendelkezések. Az aradi pénzügyigazgatóság forgalmi adóügyi osztálya közli, hogy a forgalmiadó-törvény rendelkezései alapján a kereskedők, ha csak az áruk forgalombahozatalával foglalkoznak, mentesek a forgalmiadó fizetése alól. Azok a kereskedők, akik egyes árucikkeket lakásukon dolgozó munkások után állítanak elő, abban az esetben, ha évi adóalapjuk 155.000 leinél kisebb, szintén mentesek a forgalmiadó fizetése alól, de akik ennél az összegnél nagyobb adóalap után fizetnek adót és akik az árucikkeket és készárukat nem adják el üzletükben, kötelesek forgalmi adót fizetni. Azok a kisipari műhelyek, amelyeknek tulajdonosai az ipartestületek tagjai és üzemiükben legfeljebb öt lőerős gépet és legfeljebb hét munkást alkalmaznak, mentesek a forgalmi adó befizetési kötelezettsége alól. Mentések továbbá ezen adónem fizetése alól mindazon iparosok, akik a községekben laknak, függetlenül attól, hogy tagjai-e az ipartestületnek, vagy sem.

IZGALMAS ALOM.

Krisz álmodik. Álmában találkozik Kraszszal, aki tíz pengővel tartozik neki, de csak ötöt akar megadni neki.

— Tízet adj, — ordítja Krisz.

— Nem adok, csak ötöt, — ordítja vissza Krasz.

Krisz erre felébred, nézi a kezét, látja, hogy áres. Behunyja a szemét és szelíden így szól:

— Na jó, nem bánom, adj ötöt.

= Vámügyi rendelkezések. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A pénzügyminiszter március 14-től kezdve betiltotta a következő árucikkek kivételét: bivaly, marha, tehén és borjúbőrök nyersen, sózva vagy szárítva, a vámtarifa 134—139. szakaszaiban felsorolt gyapjú, használt acélszövek, a tarifa 1408—9. szakaszaiban felsorolt réz- és réztartalmú anyagok. Növényi anyagokból származó rongyok csak a kereskedelmi minisztérium külön engedélyével szállíthatók. A raffia, valamint a vámtarifa 388. szakaszában felsorolt áruk tengerentúli származásuaknak tekintendők.

Mert... Hiszen ő nem is tudja, hogy én ezt a tárcát neki vettem. Nem is gondol rá. Nem várja tőlem. Nem mondom, valami csekélységet, valami kedveséget, azt talán vár. Tudja, hogy milyen gavallér vagyok és biztosra veszi, hogy holnap reggel nem búcsúzom tőle üres kézzel. Nem is fogok. Efelől biztos lehetsz Lécácskám. Meg fogod kapni. Az ajándékot. Tessék? Az aranytárcát? Az ajándékot. (Nyomatékkal.) Az ajándékot. Nemcsak tárcát lehet ajándékozni. Vannak más dolgok is a világon. Itt van például... (Hirtelen.) Ez nagyon okos dolog volna. Hogy ez nem jutott mingyárt eszembe. Az a velencei csipkekendő, amit tavaly vettem odalenn. Nagyon kevésbe került, nagyon sokat mutat és nagyon jól áll — én rajtam. Rajtam! Ezt el is felejtettem. A télen mindenütt nagyon tetszettem a csipkekendőben. És aztán úgy megszoktam. Olyan kedves nekem. Az ember sose válnon meg attól, amit nagyon szeret. Hanem itt van... Vettem akkor Velencében egy kis csipkezebkendőt is. Finom munka, fájdalom, nem sokat mutat és attól tartok, Lica ezt sem fogja megérteni. Meg aztán egy zsebkendő. Hatheti vendégeskedésnek nem ez az ára. Hogyne, hogy kibeszéljen, hogy azt mondja rám, hogy én zsugori vagyok. Én egy szép, nagyon drága, nagyon mutatós ajándékkal búcsúzom tőle. De mi legyen az. (Gondolkozik.) Hopp, megvan! Egy üveg francia rózsaparfüm. Eredeti párisi gyártmány, Lica nagyon meg fog örülni neki. Lica imádja a rózsákat... imádja a rózsákat. (Hirtelen.) Szent Isten, hogy ez nem jutott mingyárt az eszembe. (Főlemeli a telefonkagylót.) Kertész, maga az? Vágyon le kérem holnap reggel a nagyságos asszony rózsafájáról két szál rózsát és nyújtsa át neki az én nevemben. De ne felejtse el: az én nevemben!

Március végéig minden adótartozást behajtának

Az aradi pénzügyigazgatóságon napok óta folyik az adóhátralékok behajtása. A kapott utasítás értelmében ugyanis

március végéig az összes adóhátralékokat be kell hajtani,

mert az új költségvetési évre nem lehet átvittelt eszközölni. Az egyes adókerületek sok árverést tüztek ki a lefoglalt ingóságokra és ingatlanokra s abban az esetben, ha a hátralékos adózók nem tudják kifizetni tartozásukat, árverésre kerül a sor.

Cilibie behajtási pénzügyigazgató kijelentette munkatársunknak, hogy

adófizetési haladékok senkinek nem adhat,

ezt a minisztériumi rendelet tiltja, de ezenkívül is a most érkezett utasítás szerint a behajtás sikeréért az egész pénzügyi tisztviselői kar felelős.

Szomorú látványt nyújt az elsőkerületi adóhivatal folyosója, ahol rengeteg lefoglalt tárgy fekszik. Szekrények, asztalok, íróasztalok, gyalupadok, székek, diványok és más tárgyak várják, hogy mikor perdtül a dob felettük. Egy Saguna uccai családtól szekrényt, éjjeli szekrényt, széket és asztalt foglaltak le. A fizetni nem tudó adóhátralékosok nap-nap után jelennek meg a pénzügyigazgatóságon és könyörületességet kérnek, hogy keservesen megszerzett ingóságaikat ne árverezzék el, azonban a kérés mitsem használ, mert senkinek sem adnak fizetési halasztást, a kitűzött árveréseket pedig megtartják.

Fokozza a nyugtalanságot az is, hogy pénzügyminisztériumi vezérfelügyelők érkeznek Aradra és ezek erősen szorgalmazzák főként a nagyobb adóhátralékok behajtását.

HELYTELEN IDŐPONT.

— Óvatosságból azt ajánlanám, hogy máától kezdődőleg kapcsolja ki magát a házasságtól.

— Éppen most, amikor az uram négy hetes üzleti utra megy?

— Már most benyújthatók a lakbér szerződésekre illetékezés végett. A pénzügyigazgatóság illetékgazdálátása közli, hogy a szerződések és egyéb illetékeztetés végett benyújtott okiratok helyegilletéke a szerződések és más iratok két példányban készítendők el. Az egyik példányra 7 leles okmány és 2 leles repülőbélyeg kell ragasztani, míg a másik példány bélyegmentes. Az illetékgazdálátás vezetője ugyancsak felhívja mindazokat, akiknek májusban jár le lakbérleti szerződésük, hogy a torlódás elkerülése végett már most megújíthatják bérleti szerződéseiket.

ORIGINELL.

„Gestern war ich in einem originellen Lokal.“

„So lustig?“

„Im Gegenteil! Man langweilt sich so, dass man fröhlich weggeht.“

— **Kik mentesek a személyzeti adó fizetése alól.** Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy a kereskedők, akiknek havi 750 leinél magasabb fizetési alkalmazottaik nincsenek, mentesek a személyzeti adó fizetése alól. Nem kötelesek a havi kimutatásokat (statokat) sem benyújtani a pénzügyigazgatóságon. Ezzel szemben kötelesek a kiadott fizetésekről nyugtát venni, azt 3 leles okmány és 2 leles repülőbélyeggel ellátni, megőrizni és az ellenőrző pénzügyi közegek kívánságára felmutatni.

PLAUSIBLER GRUND

„Nachdem Sie also den Kläger mit den allernsten Schimpfworten beleidigt haben, haben Sie ihm noch einen Faustschlag ins Gesicht versetzt. Warum taten Sie das?“

„Mir ist eben eingefallen, dass er schwerhörig ist, Herr Richter.“

Hogybenhagyta a revíziós bizottság az aradi kéményseprési szabályrendeletet.

Noha Aradváros az új kéményseprési szabályrendeletet azzal a szándékkal dolgozta ki, hogy annak szövegével kielégítse a kéményseprő mestereket és elejét vegye a további felebbezéseknek, a mesterek mégis elégedetlenek voltak és jogtanácsosuk útján felebbezést nyújtottak be a timisoarai helyi felülvizsgálati bizottsághoz. A felebbezés ügyében a felülvizsgálati bizottság e hétre tüzte ki tárgyalást. A kéményseprőmesterek jogtanácsosa még korábban beadvánnyal fordult a bizottsághoz és a tárgyalás elhalasztását kérte, azon a címen, hogy nem volt módjában az iratokat áttanulmányozni. A bizottság nem vette figyelembe a kérelmet és az ügyben megkezdte a tárgyalást, amelyen a kéményseprő mesterek nem is képviseltették magukat, míg a város részéről a jogügyi osztály kiküldöttjén kívül Popa Gligorie a közigazgatási ügyosztály vezetője, a szabályrendelet szakelődője jelent meg. A bizottság meghallgatta a referens bíró jelentését, majd ítéletet hirdetett és a benyújtott felebbezést elutasítva, megerősítette a szabályrendeletet. Előreláthatólag a kéményseprőmesterek a központi felülvizsgálati bizottsághoz is megfelebbezik a döntést, úgyhogy a szabályrendelet frontján egyelőre huzamosabb ideig nem várható jögerős állapot.

= Kétszázalékos statisztikai illeték a vámmentesen importált árukra. A vámbevételek fokozása céljából a pénzügyminisztérium az eddig vámmentesen behozható áru után statisztikai illetéket akar megállapítani. Erre vonatkozólag törvénytervezetet készített, amely a következőket tartalmazza: Az olyan importált áruk után, amelyek vámmentesen hozhatók be: a) Az iparpártolási törvény, b) a bányatörvény, c) a vámtörvény 34. cikkének 16, 19. bekezdése, d) a vámtörvény 37. cikke, e) a vámtörvény 77. cikke alapján, továbbá bármilyen törvényrendekezés alapján, kivéve a vámtörvény 34. cikkének 1—15. pontjaiban megadott vámmentességet, 2 százalékos statisztikai illetéket kell a németországi diszponibilitást. A németországi behozatali engedélyek kiadásának megkezdését a minisztérium a jövő hétre ígéri fizetni, amely az elengedett vám összege után számítható.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Hálálatet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Grupa I. Csoportban: väd. lui Fekete Stefan 816. Joachim Simeon 817.

Grupa II. Csoportban: väd. lui Fekete Stefan 911. Cimponeru Gheorghe 912. väd. lui Fuchs Lázár 913.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Industriailor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite restanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

In Grupa „A” csoportban 896. Väd. lui Stefan Fekete István, 897. Emeric Juhász Imre, 898. Francisc Eberlein Ferenc, 899. Alexandru Karcsi Sándor.

In Grupa „B” csoportban 898. Väd. lui Stefan Fekete István, 899. Simion Joachim Simon, 900. Soț. lui Mihai Karcag Mihály, 901. Francisc Eberlein Ferenc.